

Møte torsdag den 1. februar 2007 kl. 14.08President: **Berit Brørby**

Dagsorden (nr. 18):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) og enkelte andre lover (Innst. O. nr. 39 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 102 (2005-2006))
2. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om lov om endringer i helseregisterloven (Norsk pasientregister) (Innst. O. nr. 40 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 49 (2005-2006))
3. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 (Innst. O. nr. 34 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 85 (2005-2006))
4. Innstilling fra næringskomiteen om lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) (Innst. O. nr. 35 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 87 (2005-2006))
5. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i finanslovgivningen mv. (forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.) (Innst. O. nr. 41 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 11 (2006-2007))
6. Referat

Statsråd **Sylvia Brustad** overbrakte 3 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Sak nr. 1

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) og enkelte andre lover (Innst. O. nr. 39 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 102 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 278)

Sak nr. 2

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om lov om endringer i helseregisterloven (Norsk pasientregister) (Innst. O. nr. 40 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 49 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra helse- og omsorgskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hvert parti og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Presidenten vil videre foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Første taler er **Sonja Irene Sjøli** – for saksordføreren, **Inge Lønning**, som er medlem av Lagtinget.

Sonja Irene Sjøli (H) [14:10:39]: Norsk pasientregister har siden 1997 vært etablert som et avidentifisert register med konsesjon fra Datatilsynet. Registeret har som formål å gi grunnlag for administrasjon, styring og finansiering av spesialisthelsetjenesten. I Ot.prp. nr. 49 for 2005-2006 foreslår Regjeringen at Norsk pasientregister gjøres personidentifiserbart. Formålene med registeret foreslås utvidet slik at registeret kan benyttes til medisinsk og helsefaglig forskning. I tillegg skal det danne grunnlag for sykdoms- og kvalitetsregistre.

Det framholdes fra Regjeringens side at dagens register ikke kan ivareta disse formålene på en tilfredsstillende måte, fordi det ikke er mulig å følge den enkelte pasient gjennom behandlingsforløpet, idet registreringsenheten ikke er «pasient», men «hendelse» i spesialisthelsetjenesten. En samlet komite stiller seg bak Regjeringens vurdering – at det er hensiktsmessig å kunne følge pasientforløp, for å legge bedre til rette for forskning og kvalitets sikring av helsetjenestene. Dette vil gi grunnlag for utvikling av et bedre pasienttilbud.

Det foreliggende forslaget reiser imidlertid også prinsipielle spørsmål om hvordan vi skal balansere hensynet til personvernet opp mot hensynet til å fremme forskning og utvikling i helsesektoren.

Det går en klar skillelinje mellom regjeringspartiene og opposisjonen om hvor strenge krav vi skal stille til vern av sensitive personvernopplysninger i det nye helseregistret. Utgangspunktet for komiteens flertall er at helseopplysninger i sin natur er sensitive, og at dette innebærer at personvernet må tillegges særlig vekt i sammenheng med behandling av slike opplysninger. Regjeringens forslag om et personidentifiserbart register uten samtykke innebærer at store mengder sensitiv informasjon samles på ett sted, uten at pasientene har anledning til å reservere seg mot denne registreringen. Slik flertallet ser det, innebærer departementets forslag til registerform en betydelig svekkelse av personvernet for enkeltpasienter og samtidig en kollektiv risiko for misbruk av svært sensitiv informasjon. Komiteens flertall mener at det faktisk at flere personer vil få tilgang til sensitive helseopplysninger, i seg selv innebærer en dårligere ivaretagelse av pasientenes behov for diskresjon, uavhengig av regler om taushetsplikt. Dette mener vi er problematisk, særlig sett i lys av at pasientene ikke gis anledning til å reservere seg mot registrering. Selv om de samfunnsmessige fordelene ved et personentydig register er åpenbare, mener flertallet med andre ord at de personmessige ulempene er betydelige.

Høyre har fått støtte fra de øvrige opposisjonspartiene i kravet om ekstern kryptering av pasientenes identitet i det nye helseregistret, og det er vi glade for. Dette vil innebære at ingen vil få adgang til kryptert identitet og pasientenes faktiske identitet. En slik løsning mener vi bed-

re vil sikre vern av den enkeltes krav på vern av sensitive opplysninger og samtidig redusere risikoen for kollektivt misbruk av opplysningene. Både Datatilsynet, Kompetansesenter for IT i helsesektoren, Den norske lægeförening, Nasjonalt senter for telemedisin, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon tar til orde for en ekstern kryptering av personvernet og støtter også komiteens flertall. Kravet om ekstern kryptering kommer i tillegg til de øvrige sikkerhets tiltak som Regjeringen foreslår.

Komiteens flertall har lagt til grunn at det er mulig å følge et pasientforløp også ved ekstern kryptering, men at dette er noe mer arbeidskrevende og innebærer at bare helseinstitusjonene kan ta kontakt med pasienten. De ulempene dette medfører for forskerne, vil klart oppveies av et bedre personvern.

Regjeringspartiene anfører i innstillingen at flertallets forslag innebærer at det må etableres en ny registerform. Dette kan neppe være et argument mot en ordning med ekstern kryptering. Det er politikken som må legge premissene for lovgivningen, og ikke omvendt.

Regjeringspartiene har flere ganger, senest i debatten i Stortinget før i dag, påpekt at foregående regjering sendte ut et høringsutkast i tråd med det de nå foreslår. Og det er riktig. Men i motsetning til nåværende regjeringspartier har opposisjonen vært villig til å lytte og til å justere loven i forhold til de alvorlige innvendingene som er reist av hensyn til personvernet, bl.a. fra de instanser som jeg nevnte tidligere i mitt innlegg.

Når Regjeringen nå foreslår å samle store mengder sensitiv informasjon i personidentifiserbar form, uten at pasienten har anledning til å reservere seg mot dette, mener vi det er oppsiktsvekkende at en ikke er villig til å sikre en best mulig ivaretagelse av personvernet.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [14:16:05]: Jeg skal ikke holde noe debattinnlegg, for debatten gikk i Stortinget tidligere i dag i en tilsvarende sak. Jeg skal bare gjøre rede for at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer forslag om endring av lovteksten. Vi mener at lovteksten må gjenspeile det faktum at våre personidentifiserbare registre er internt krypterte, og foreslår derfor en alternativ lovformulering til proposisjonens forslag.

Presidenten: Representanten Rune J. Skjælaaen har tatt opp det forslaget han viste til.

Statsråd Sylvia Brustad [14:16:57]: Jeg skal heller ikke bidra til å gjøre dette lenger enn nødvendig, men bare si at slik Regjeringa og regjeringspartiene ser det, mener vi at det aidentifiserbare registeret vi har i dag, ikke kan ivareta det behovet vi har for å administrere og styre helsetjenesten på en god nok måte. Grunnen til det er, som det ble synliggjort også i debatten i Stortinget, at vi ikke kan følge den enkelte pasient gjennom behandlingsforløpet i et slikt register.

Det er en overordnet oppgave for Regjeringa å sørge for at befolkningas helse ivaretas på en best mulig måte.

Når det da er slik at det registeret vi i dag har, ikke gir tilstrekkelig informasjon om i hvilken grad helsetjenesten er i stand til å sikre hele befolkninga god tilgang til helsetjenester av høy kvalitet, mener vi at vi må gjøre noe med det. Vi mener i likhet med alle, tror jeg, at god kvalitet på behandlinga er svært viktig for at befolkninga skal ha tillit til helsetjenesten.

Da er det et problem at vi mangler oversikt over sjukeligheten i befolkninga. Jeg skal bare nevne ett eksempel for å illustrere det: Hjerte- og karsjukdommer er, som vi kjenner til, den vanligste dødsårsaken i Norge. Men vi vet ikke hvor mange som får hjerteinfarkt hvert år, hvor mange som overlever, og om overlevelsesgraden er den samme for kvinner og menn f.eks. Mangel på slike data gjelder dessverre for svært mange sykdommer. Ett viktig unntak er kreft, gjennom Kreftregisteret, som kjent.

Dette er bakgrunnen for at vi foreslår Norsk pasientregister i den formen som vi gjør. Da får vi bedre data og muligheter til å forske mer, og balanserer det opp mot det andre viktige hensynet, nemlig personvern. Men hele formålet med dette er å kunne gi pasientene et bedre pasienttilbud.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 280)

S a k n r . 3

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 (Innst. O. nr. 34 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 85 (2005-2006))

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [14:19:44] (ordfører for saken): Næringskomiteen har hatt til behandling Ot.prp. nr. 85 for 2005-2006, om endringer i sjømannsloven. Komiteen har merket seg at saken i hovedsak dreier seg om å innføre fastsatte regler om ikke-diskriminering på arbeidsplassen, som vi er forpliktet til gjennom EU-retten, og som også er gjennomført i annen norsk arbeidsrettslovgivning. Komiteen ser det som naturlig at disse endringene også blir tatt inn i sjømannsloven.

Komiteen har for øvrig ikke hatt noen andre merknader til Regjeringens forslag.

Steinar Gullvåg (A) [14:21:00]: Det foreliggende lovforslaget er egentlig en oppfølging av EUs direktiv om likebehandling i arbeidslivet og om informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne. I norsk rett er disse direktivene tidligere felt ned i arbeidsmiljøloven, og nå står altså sjømannsloven for tur.

Sjømannsloven har i dag ikke bestemmelser som gir et eksplisitt forbud mot diskriminering i arbeidslivet. Regjeringen foreslår at to nye kapitler innføres i loven. De omhandler likebehandling i arbeidslivet og forbud mot diskriminering og informasjon til og konsultasjon med virksomhetenes tillitsvalgte. Lovforslaget inneholder altså et forbud mot direkte og indirekte diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon, seksuell orientering, funksjonshem-

ning eller alder. Det gis dessuten regler om informasjon og konsultasjon til anvendelse på skip registrert i Norsk Ordinært Skipsregister.

Loven omfatter alle sider av et arbeidsforhold til sjøs – fra utlysning av en stilling til stillingen opphører. Forbudet mot diskriminering vil følgelig også komme til anvendelse ved forhold som f.eks. forfremmelse og fastsettelse av lønns- og arbeidsvilkår.

Loven kan imidlertid ikke anvendes ved forskjeller som oppstår mellom arbeidstakere på grunn av medlemskap i en arbeidstakerorganisasjon, altså som følge av tariffavtalte lønns- og arbeidsvilkår. I kampen mot sosiale forskjeller i norsk og for så vidt også i internasjonal skipsfart har de foreslåtte endringene i sjømannsloven derfor en relativt begrenset virkning. Her må det da åpenbart andre virkemiddel til.

Sjøfolks lønns- og arbeidsvilkår er dessverre en konkurransefaktor i dagens skipsfart. Etter hvert som lønnskostnadenes betydning for drift av skip, i hvert fall på noen områder, blir mindre, og kravene til kunnskap og kompetanse kommer til å øke – og det faktum at flere og flere land slutter seg til ILOs regelverk på dette området – vil også sjøfolkens sosiale vilkår forhåpentligvis utlikes etter hvert.

I norsk skipsfart, norsk innenriksfart, står vi imidlertid overfor en ganske akutt situasjon der norske skip med norske lønns- og arbeidsbetingelser i økende grad møter konkurranse fra utenlandske skip med helt andre lønns- og arbeidsvilkår. Norsk Sjømannsforbund ser ingen annen løsning på dette enn at loven om allmenngjøring av tariffavtaler også må kunne gjøres gjeldende i norsk territorialfarvann. Med en økende trafikk mellom norske havner, og for så vidt på norsk sokkel, av utenlandske skip med utenlandsk mannskap er dette en trussel som vi er nødt til å ta alvorlig i tida som kommer.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 281)

S a k n r . 4

Innstilling fra næringskomiteen om lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) (Innst. O. nr. 35 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 87 (2005-2006))

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [14:25:13] (ordfører for saken): Næringskomiteen har hatt til behandling Ot.prp. nr. 87 for 2005-2006 om lov om skipssikkerhet. Komiteen har merket seg at dette forslaget til lov er en opprydning i eksisterende lovverk som til dels er blitt foreldet, og man har foretatt en god og nødvendig opprydning i dette regelverket. Dette er en modell som Regjeringen også bør vurdere å benytte på annet lovverk som trenger revidering.

Saken er enstemmig fra næringskomiteens side. Jeg vil imidlertid bemerke følgende: I lovforslaget legges det opp til et omfattende forskriftsverk. Jeg vil anmode Regjeringen om at man er forsiktig med å lage et for omfattende forskriftsverk, slik at regelverket ikke blir for komplisert

for dem saken gjelder, og for de virksomheter som skal rette seg etter denne loven.

I tillegg vil jeg bemerke at under behandlingen har komiteen mottatt en henvendelse fra Norsk Forening for Fartøyvern, NFF, som er bekymret for at flåten av verneverdige fartøy vil få problemer med å etterkomme et slikt modernisert lovverk på områder som f.eks. mannskapsopplæring og byggetekniske krav. Jeg vil be om at Regjeringen tar høyde for dette innspillet når man skal utarbeide forskriftene knyttet til loven, slik at de som driver med et godt og nødvendig fartøyvern, ikke blir lidende ved at vi har innført et nytt lovverk på området.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Steinar Gullvåg (A) [14:27:49]: Alvorlige skipsulykker i Middelhavet, Den engelske kanal og faktisk også utenfor vår egen kyst understreker betydningen av at vi får et bedre internasjonalt regelverk for sjøsikkerhet. I likhet med ulykken med lasteskipet «Server» utenfor Fedje den 12. januar har flere andre forlis den siste tida vært årsak til alvorlige skader på marint liv og på miljø. Ulykkene er påminnelser om at arbeidet med sikkerhet til sjøs krever kontinuerlig innsats både nasjonalt og internasjonalt.

Skjerpede krav til teknologi, utrustning, sikkerhet, miljø, kunnskap og kompetanse er nødvendig i en globalisert næring der krav til høy sjøsikkerhet og miljø altfor lenge har fått lov til å vike for det jeg vil kalle for rene profittsyn. Jeg er glad for at norske myndigheter gjennom den internasjonale sjøfartsorganisasjonen IMO har gått i bresjen for økte krav til sikkerhet og miljø, og at dette møysommelige arbeidet etter hvert også gir resultat. Da skulle det bare mangle om vi ikke selv skikker vårt eget bo. Jeg er derfor glad for at vi nå får en moderne og framtidssrettet lov om skipssikkerhet. Den vil være et veldig godt redskap for bedre sjøsikkerhet.

Lov om skipssikkerhet er faktisk den mest omfattende lovreformen som vi har hatt i maritim sektor på mange år. Skipssikkerhetsloven er ikke bare en oppdatering av et hundreårig lovverk. Målet har da vært å utforme en lov som reduserer risikoen ved å ferdes til sjøs til et minimum, og at skip framstår som sikre arbeidsplasser.

Forslaget til lov som Regjeringen fremmer, og som vi behandler nå, vil komme til å gjelde fra et skip prosjekteres til det hogges opp. Men den viktigste endringen i det foreliggende lovforslaget er at hovedansvaret for sikkerhet og miljø flyttes fra skipsføreren til rederiet. Hovedansvaret for å oppfylle lovens krav plasseres altså hos rederiet. Enkeltpersoner i rederiet og rederiet som foretak vil være de som primært kan straffes ved overtrødelse av loven. Tidligere har dette ansvaret ligget hos skipsføreren, og det har vist seg vanskelig å stille rederier til ansvar for ulykker og forlis. Lovendringen bidrar derfor til et effektivt sanksjonssystem, med tvangsmulkt og tilbaketrekking av sertifikat som nye reaksjonsformer.

På samme tid blir det nå stilt krav til et kvalitets-sikringssystem for alle rederier og skip. Rederier skal,

som andre bedrifter på landjorda, etablere planer, instruksjer og sjekklister for viktige operasjoner om bord – fra beredskap, vedlikehold, bemanning og opplæring til miljøvern. Arbeidet med et kvalitetssikringssystem skal forankres i rederienes øverste ledelse. Hensikten er at rederiene skal utvikle en god og systematisk sikkerhetskultur i alle ledd, både på land og på skip. Dette er viktig for å styrke sjøsikkerheten.

La meg til sist understreke at et nytt lovverk krever oppfølging. Jeg forutsetter at kontrollinstansene tilføres ressurser nok til å følge opp loven og dens intensjoner. Sjøfartsdirektoratet er forvaltnings- og myndighetsorgan for arbeidet med sikkerheten til sjøs. Direktoratet skal utføre både direkte og overordnet kontroll. De siste årene er virksomheten vridd i retning av den overordnede kontrollen. En stor del av arbeidet med tilsyn med skip er for øvrig overlatt til klassifikasjonsselskapene. Utviklingen innenfor skipsfarten understreker behovet for utvidet havnestatskontroll. Ikke minst sjømannsorganisasjonene har vært opptatt av dette. Skip som ikke tilfredsstiller internasjonale krav til sikkerhet, bør simpelthen lukes ut og sanksjoneres mot. Jeg viser spesielt til ILOs konvensjoner om arbeidsforholdene for sjøfolk. Vi har dessverre sett nok av eksempler på at rederier og skip bryter ILOs konvensjoner, og at utenlandske sjøfolk tilbys lønns- og arbeidsvilkår som ligger langt utenfor det akseptable. Jeg minner om at sjøfolks arbeidsmiljø er gjenstand for havnestatskontroll, på samme måte som tekniske krav til skipet og dets sertifikat. Det er viktig at dette nå følges opp.

Lars Peder Brekk (Sp) [14:33:59]: Også jeg, som forrige taler, vil understreke den store endringen her. Det som nå er den viktigste endringen i loven, er at hovedansvaret for å oppfylle lovens krav plasseres hos rederiet. I stor grad flyttes da en del av ansvaret fra skipsfører til rederi. Det tror jeg er en veldig viktig presisering og avklaring i lovverket.

Rederier må utarbeide planer, instruksjer og sjekklister for all aktivitet som skal drives om bord i en båt, og det er viktig at det ansvaret plasseres på rett sted i et selskap eller i et rederi, og at arbeidet med kvalitetssikring er forankret i rederiets øverste ledelse. Jeg synes det er en veldig viktig presisering i lovverket.

Etter avgivelsen av denne innstillingen har det kommet opp en diskusjon omkring forskrifter som styrker sikkerhet og tilsyn for arrestanter om bord i skip. Det foreligger ikke i dag slike forskrifter. Lov om skipssikkerhet er hjemmelsgrunnlaget for eventuelle forskrifter. Diskusjonen har kommet opp etter en tragisk hendelse om bord i en av Color Lines ferger, der en ungdom ble tatt i forvaring, satt i arrest. I den perioden han ikke var under tilsyn, greide han å ta sitt eget liv. Det er en veldig alvorlig situasjon, når vi vet at slike regler for tilsyn ikke finnes, og at det offentlige ikke har lagt på plass slike regler. Så det jeg har lyst til å understreke i forbindelse med denne saken, er at Nærings- og handelsdepartementet nå må ta initiativ til at et slikt regelverk blir vurdert, at det blir utarbeidet regelverk som sikrer tilsyn, slik at vi unngår slike tragiske hendelser.

Jeg har i den sammenhengen lyst til å vise til at en har gjennomført de samme innstrammingene når det gjelder arrest og forvaring på land. Det er nye og strengere sikkerhetsrutiner for innbringelse av personer i politiarrest. Et utvalg som har jobbet med politiarrestprosjektet, påpeker at det innskjerpede regelverket har bidratt til å hindre at liv har gått tapt. Så en kan da antakelig lære veldig mye av det arbeidet som er gjort i forbindelse med det prosjektet, og ta i bruk den erfaringen også for situasjoner om bord i båtene. For det er ikke til å legge skjul på at på passasjerferger og cruisebåter, der det må være en arrest – jeg vil understreke at det er viktig at det er muligheter til å ta personer i forvaring med tanke på sikkerheten til dem som er om bord, både mannskap og passasjerer – må det også være regler, for det er ofte slik at de personene som tas i forvaring eller settes i arrest, er ruspåvirket. Da er det viktig at det finnes et regelverk for alle rederier som driver slik virksomhet, som ivaretar akkurat det behovet. Det bør utarbeides en slik forskrift. Jeg vil be om at det følges opp av departementet, og at en selvsagt tar hensyn til de innspill som jeg tror vi må få fra andre områder i samfunnet der en har tilsvarende regelverk.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 4.

(Votering, sjå side 283)

S a k n r . 5

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i finanslovgivningen mv. (forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.) (Innst. O. nr. 41 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 11 (2006-2007))

Ulf Leirstein (FrP) [14:38:51] (ordfører for saken): Finanskomiteen fremmer i denne saken en enstemmig innstilling.

Finansdepartementet legger i proposisjonen fram flere forslag, bl.a. forslag til

- enkelte endringer i gjeldende regler om forvalterregistrering av aksjer i norske selskaper
- nye regler om obligasjoner med fortrinnsrett som skal erstatte reglene i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 om obligasjonslån med pantesikkerhet i utlånsportefølje
- en begrenset endring i lov om eiendomsmegling om gjensidig godkjenning av yrkeskvalifikasjoner
- hjemmel i sentralbankloven for å innhente politiattest for ansatte i og andre med tjeneste for Norges Bank
- endringer i sparebankloven og forretningsbankloven som innebærer forbud mot at administrerende direktør er medlem av bankens styre, og opphevelse av reglene om fellesmøte mellom styre og henholdsvis forstanderskap og representantskap
- regler om fradragsberettiget pensjonssparing for frilansere

I proposisjonen drøftes også enkelte spørsmål knyttet til sparebankstruktur.

Finanskomiteen mener departementet på en god måte har drøftet de endringene som nå foreslås, og alle foreslåtte endringer støttes av komiteen. La meg kort få omtale de foreslåtte lovendringer og presisere de merknader som komiteen har i sin innstilling.

Forslagene som er fremmet i proposisjonen vedrørende forvalterregistrering, tar hensyn til den tilrådning som ble fremmet av et offentlig utvalg i NOU 2005:13. Utvalget tilrådte i store trekk at gjeldende rett, med forbud mot forvalterregistrering for innlendinger og adgang til forvalterregistrering for utlendinger, videreføres. Det er bl.a. lagt vekt på hensynet til åpenhet om eierskap, herunder de fordeler direktoregistrering medfører for kontrollmyndigheter og for selskapet selv.

I innstillingen vedrørende obligasjoner med fortrinnsrett understreker finanskomiteen at disse lovendringene er av stor betydning for norske bankers konkurransekraft ved at de sikrer tilgang til billigere kapital i kapitalmarkedene. Prisen bankene må betale for denne kapitalen, er av meget stor betydning, fordi mer enn halvparten av bankenes utlån finansieres på denne måten. Innskudd fra kunder er ikke en tilstrekkelig finansieringskilde. Konkurransen bør kunne føre til at lavere innlånskostnader for boliglån vil kunne redusere boliglånsrenten for kundene.

Obligasjoner med fortrinnsrett er et bidrag til å styrke den finansielle stabiliteten i Norge – dette bl.a. fordi obligasjoner med fortrinnsrett kan tjene som sikkerhet for likviditetslån i Norges Bank, og likviditetsrisikoen for norske banker med det reduseres betydelig. Bankenes likviditetsrisiko reduseres ytterligere ved at deres investorkrets gjennom lovendringen utvides til også å gjelde i større grad enn nå norske og utenlandske forsikringsselskaper, og de får med det tilgang til kapital som de tidligere bare i begrenset omfang hadde tilgang på.

Komiteen har også valgt å understreke at det er meget viktig at lovendringene kan tre i kraft snarest mulig ved at tilhørende forskrifter ferdigstilles og vedtas av Finansdepartementet/Regjeringen i løpet av meget kort tid. Dette bes ivaretatt av departementet.

Forslaget om gjensidig godkjenning av yrkeskvalifikasjoner skal sikre at Norge oppfyller gjeldende EØS-forpliktelser om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet knyttet til eiendomsmegling. Forslaget har vært på høring, og ingen av høringsinstansene har stilt seg negativt til at det foreslås endringer i regelverket for eiendomsmegling.

Det er Norges Bank som ut fra sikkerhetsmessige hensyn har bedt om at det fremmes lovforslag som gir hjemmel for innhenting av politiattest for ansatte i Norges Bank og andre med tjeneste for banken. Formålet med hjemmel til å kunne innhente politiattest for personer som skal ansettes i Norges Bank, er først og fremst å hindre kriminalitet. Proposisjonen og innstillingen drøfter forholdet knyttet til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, og viktige hensyn vedrørende retten til respekt for privatliv og familieliv er ivaretatt gjennom det forslaget som er fremmet.

Det fremmes også forslag om forbud mot at administrerende direktør er medlem av bankens styre, og opphevelse av reglene om fellesmøte mellom styre og henholdsvis forstanderskap og representantskap. Det legges bl.a. stor vekt på å sikre styrets uavhengighet i forhold til den daglige ledelsen. Styret skal være i stand til å vurdere den daglige ledelse på uavhengig grunnlag. Dette skal bidra til klarere kompetanse- og ansvarsforhold mellom styret og daglig leder. Departementet og komiteen mener at regelverket for banker bør legge til rette for dette. Etter alminnelige prinsipper for god foretaksstyring bør kompetansen til å tilsette daglig leder ligge hos styret. Det foreslås derfor lovfestet at daglig leder skal tilsettes av styret. Videre foreslås det at de øvrige oppgavene som fellesmøtet i dag har, overføres til forstanderskapet i sparebanker og representantskapet i forretningsbanker.

Regler om fradragberettiget pensjonssparing for frilansere fremmes på bakgrunn av at frilansere uten ansettelsesforhold synes å falle utenfor gjeldende ordninger for skattefavoredert tjenstepensjon. Lovendringene som fremmes, er ment å rette opp dette forholdet.

Proposisjonen drøfter også spørsmål knyttet til sparebankstruktur. Fra sammendraget kan refereres:

«Sparebankene har tradisjonelt vært lokal- eller regionalbanker for privatkunder og SMB-kunder (små- og mellomstore bedrifter). De mindre lokale sparebankene har tradisjonelt hatt en begrenset forvaltningskapital, som igjen har satt begrensning på bankenes utlånsevne, særlig i forhold til næringskundene. Økt konkurranse fra andre banker, økte myndighetskrav og økt produktetterspørsel fra kundene har bidratt til at sparebankene i større grad enn tidligere må vurdere behovet for strukturelle tilpasninger.»

Komiteen fremmer i den anledning følgende merknad i innstillingen:

«Komiteen viser til at sparebankloven gir sparebankene andre rammevilkår enn forretningsbanker. Dette lovverket har vært med på å sikre sparebankenes eksistens og at de har forblitt på norske hender, noe som har vært viktig for næringslivet i hele landet, nyskaping og velfungerende konkurranse i næringslivet som helhet.

Komiteen peker på at vi i Norge nå har tre sparebankmodeller (tradisjonell sparebank, grunnfondsbevissparebank og aksjesparebank). Eventuelle endringer i lovverket må innebære at ingen av modellene blir diskriminert.

Komiteen understreker viktigheten av at reglene som utformes tar sikte på å behandle aktørene i bankmarkedet likt, slik at ingen kommer i en svekket stilling i forhold til oppkjøp fra andre aktører, men gis mulighet til å opptre på lik linje.

Komiteen viser videre til at Rammevilkårutvalget, nedsatt av Sparebankforeningen, nå har avgitt sin innstilling. En samlet sparebanknæring ser behov for noe mer fleksibilitet i regelverket, slik at bankene kan tilpasse seg markedssituasjonen og konkurransen fra utenlandske aktører. Samtidig er næringen delt i synet på viktige prinsipielle spørsmål som blant annet berører de konsesjonssøknadene som departementet skal

avgjøre. Komiteen mener det må gjøres en helhetsvurdering i de aktuelle sakene ut fra hva som tjener strukturen i det norske bankmarkedet på sikt.»

For øvrig vises til de merknader og forslag som er fremmet i proposisjonen, og finanskomiteens innstilling, og på vegne av en enstemmig komite anbefales innstillingen.

Alf E. Jakobsen (A) [14:46:05]: Jeg har innledningsvis lyst til å si at saksordføreren har redegjort for saken på en ryddig og grei måte i forhold til denne enstemmige komiteinnstillingen. Den inneholder vesentlige endringer, som er viktige innenfor områder som obligasjoner med fortrinnsrett, forvalterregistrering av aksjer, forbud mot at banksjef er medlem av bankstyre, og avvikling av fellesmøter mellom styre og forstanderskap i sparebanker og styre og representantskap i forretningsbanker.

Det er også flere endringer som ved første øyekast kan se ut til å være av mindre betydning, men som etter min mening er viktige. Jeg har lyst til å berøre noen av endringene i proposisjonen – og innstillingen.

Det ene gjelder endringene i sparebankloven og forretningsbankloven, at banksjefen ikke skal være medlem av bankens styre. Jeg har lenge stusset over ordningen som hittil har eksistert, der det har vært krav om at administrerende banksjef skulle sitte i bankens styre. Denne endringen er viktig for å skape integritet og uavhengighet i forholdet mellom styret og den daglige ledelsen. På de fleste andre områder i forhold til foretaksstyring har dette vært et godt innarbeidet prinsipp i lang tid.

Det er også fornuftig at vi avvikler den gamle ordningen med fellesmøte som eget organ mellom henholdsvis styre og forstanderskap i sparebanker og styre og representantskap i forretningsbanker.

Videre synes jeg det er rasjonelt og praktisk at det er styret som skal ansette og i verste fall avskjedige banksjefer.

Den andre viktige endringen jeg vil berøre, er obligasjoner med fortrinnsrett. Endringen åpner for at kredittforetak kan utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Fortrinnsretten gir obligasjonseiere og derivatmotparter en rett til dekning før andre kreditorer, f.eks. ved konkurs i kredittforetaket.

Et slikt opplegg vil på den ene siden gi kredittforetaket mulighet for billige innlån og ikke minst åpne for billige utlån til kunden eller forbrukeren, som jeg vil kalle det. Endringen sikrer obligasjonseierens interesser uten at man svekker forbrukervernet, og det er bra.

Proposisjonen omtaler også spørsmål knyttet til sparebankstruktur og utfordringer som sparebanknæringen som sådan står overfor i fremtiden. Proposisjonen omtaler også spesielt to konkrete konsesjonssaker som departementet har hatt til behandling, og som en skal avgjøre.

Regjeringen har valgt å avvente Rammevilkårutvalgets arbeid, som har som mandat å gi en analyse av og foreslå eventuelle endringer i regelverket som gjelder for strukturtilpasninger i sparebanknæringen. Det synes jeg er fornuftig. Nå foreligger Rammevilkårutvalgets innstilling, som er oversendt departementet. Jeg har tillit til at depar-

tementet vil gjøre de nødvendige helhetsvurderingene ut fra hva som er tjenlig for en framtidsrettet struktur i banknæringen.

Spørsmål i forhold til sparebankstrukturen har flere prinsipielle sider som det er viktig å ha en holdning til. Utfordringene er mange for sparebankene i forhold til både framtidig posisjon i markedet, struktur og rammebetingelser – for å nevne noen områder.

Jeg er ganske sikker på at dagens sparebanklov har vært med på å sikre sparebankenes eksistens og ikke minst at de har blitt på norske hender. Det har vært viktig for konkurransen i næringslivet i hele landet.

Eventuelle endringer framover må sikre at ingen kommer i en svekket stilling i forhold til oppkjøp fra andre aktører, dvs. at aktørene i bankvesenet behandles likt og gis likeverdige muligheter. Det er viktig at det er fleksibilitet i regelverket, som komiteens innstilling peker på, slik at bankene kan tilpasse seg markedssituasjonen og ikke minst tilpasse seg konkurransen fra utenlandske aktører.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:51:10]: Siden det er en enstemmig innstilling på alle punkter, vil jeg bare knytte noen merknader til sparebankstrukturen.

Fra høsten 2004 til sommeren 2005 ble fem av seks sjølstendige norske forretningsbanker kjøpt opp. Fire ble kjøpt av utenlandske banker og én av en norsk bank. Dette viser at rammebetingelsene er helt avgjørende for hva som skjer i næringa. Kredittilsynet har i løpet av 2005 fått flere henvendelser om oppkjøp eller overtakelse av sparebanker.

Senterpartiet er glad for Finansdepartementets vurdering, at rammevilkårene for sparebankene skal gi frihet til å foreta en samfunnsmessig ønsket strukturell tilpasning, samtidig som sparebankenes egenart skal bevares. Det viktigste ved sparebankenes egenart er eierformen. En sparebank er en sjøleierende institusjon, og den kan derfor ikke kjøpes opp.

Kombinasjonen av dyktig ledelse, konkurrerende rammevilkår i forhold til forretningsbanker og eierformen er årsaken til at sparebankene hevder seg godt som gagnlige redskaper på finansområdet. Lovregulering og tilhørende forskrifter og praksis for sparebankene er et nasjonalt anliggende. Det er en allmenn politisk erkjennelse at land rundt oss ikke presser oss for å endre sparebankenes egenart. Sparebankenes lovregulering er altså en nasjonal debatt i Norge, som innenfor eksempelvis EU.

Det er brei politisk støtte for at DnB NOR skal sikres som en norsk kontrollert bank med hovedsete i Norge og ikke i Stockholm – dette for å medvirke til å realisere samfunnsoppgaver på nasjonalt nivå som krever stor kapitalinnsats.

Sparebankene skal fylle en annen rolle. Bankvesenet er nødvendig og viktig infrastruktur for privatpersoner og næringsliv. Privatkunder og SMB-bedrifter, små og mellomstore bedrifter, dekkes på en god måte av de mange sjølstendige sparebankene. Dette medvirker til en sunn konkurranse i de aller fleste delene av landet. Kredittilsynet har en sentral rolle i bankspørsmål, og i de to behandlede saker har Kredittilsynet påpekt at innvilgelse av søk-

nadene kan medføre større og uforutsigbare endringer i sparebankstrukturen. I lys av de utfordringer sparebanknæringa står overfor, er det derfor behov for en klarere grenseoppgang mellom tillatte og ikke tillatte transaksjonsformer for sparebankene.

En samlet komite sier at eventuelle endringer i lovverket må innebære at ingen sparebankmodell må bli diskriminert. Det må derfor tilrettelegges for at sparebanker uten grunnfondsbevis får rammebetingelser slik at de, som i dag, kan være konkurransedyktige i markedet. Dermed blir endringer i sparebankstrukturen et resultat av egen dyktighet i ledelse og drift samt egne strategiske valg.

Presidenten: Fleire har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

(Votering, sjå side 296)

Etter at det var ringt til votering, sa

presidenten: Odelstinget skal da votere i sakene nr. 1–5.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) og enkelte andre lover

I

I lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) gjøres følgende endringer:

Kapitteloverskriften til kapittel II b skal lyde:

Kapittel II b. Grenseoverskridende handlinger som skader forbrukerens kollektive interesser

§ 9 e skal lyde:

§ 9 e *Virkeområde*

Bestemmelsene i dette kapitlet får anvendelse på handlinger foretatt i næringsvirksomhet som strider mot bestemmelser som i henhold til EØS-avtalen beskytter forbrukernes kollektive interesser slik de er gjennomført i norsk rett.

§§ 9 f og 9 g får anvendelse på handlinger som strider mot bestemmelser som gjennomfører EØS-lovgivningen som er tatt inn i vedlegg 1 til europaparlaments- og rådsdirektiv 98/27/EF om nedleggning av forbud med hensyn til vern av forbrukernes interesser. Bestemmelsene får kun anvendelse på handlinger foretatt i næringsvirksomhet i Norge som har virkning i en annen EØS-stat eller som er foretatt i næringsvirksomhet i en annen EØS-stat og har virkning i Norge.

§ 9 h får anvendelse på handlinger som strider mot bestemmelser som gjennomfører EØS-lovgivningen som er tatt inn i vedlegg til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning. Bestemmelsen får kun anvendelse hvis lovbruddet rammer forbrukere som har bopel i en annen medlemsstat enn der lovbruddet har sin opprinnelse eller har funnet sted, der den næringsdrivende er etablert eller der bevismaterialet befinner seg.

Departementet fastsetter i forskrift hvilke bestemmelser som til en hver tid beskytter forbrukernes kollektive interesser etter annet og tredje ledd.

§ 9 f skal lyde:

§ 9 f *Adgang til å bringe saker inn for Forbrukerombudet og Markedsrådet*

Utenlandske myndigheter og organisasjoner som er oppført på listen over godkjente institusjoner som i henhold til EØS-avtalens bestemmelser offentliggjøres av EU-kommisjonen i De Europeiske Fellesskapers Tidende og i EØS-tillegget til dette, kan bringe sak inn for Forbrukerombudet og Markedsrådet med sikte på å få nedlagt forbud mot handling som nevnt i § 9 e annet ledd.

§ 9 g første ledd skal lyde:

§ 9 g *Godkjenning av myndigheter og organisasjoner*

Departementet godkjenner norske myndigheter og organisasjoner som kan opptre som part i sak i andre EØS-stater med sikte på å få nedlagt forbud mot handling som nevnt i § 9 e annet ledd. Departementet underretter EFTA-statenes faste komité om de utpekte myndigheters og organisasjoners navn og formål, med sikte på oppføring på listen nevnt i § 9 f.

Ny § 9 h skal lyde:

§ 9 h *Innlemmelse av forordning om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning*

EØS-avtalen vedlegg XIX nr. 7f (forordning (EF) nr. 2006/2004) om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning (forordningen om forbrukervernsamarbeid) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegget selv, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Departementet oppnevner vedkommende myndigheter som håndhever forordningens bestemmelser og sentralt kontaktorgan.

§ 12 første ledd skal lyde:

Markedsrådet kan forby en handling som rådet finner er i strid med en bestemmelse gitt i eller i medhold av kapittel I eller § 9 c, når det finner at inngrep tilsies av hensyn til forbrukerne, eller, i forhold til § 1 annet ledd av hensyn til likestilling mellom kjønnene. Markedsrådet kan også forby part for Markedsrådet å bruke vilkår som nevnt i kapittel II eller som ikke oppfyller kravene i § 9 d, eller foreta handlinger som tilsikter slik bruk. Markedsrådet kan videre forby en handling som strider mot bestem-

melser som nevnt i § 9 e *annet ledd*, hvis handlingen er foretatt i næringsvirksomhet i Norge og *har virkning* i en annen EØS-stat. *Markedsrådet kan videre forby en handling der det foreligger brudd på bestemmelser som nevnt i § 9 e tredje ledd og som Forbrukerombudet etter § 9 h annet ledd er oppnevnt som vedkommende myndighet til å håndheve.* Markedsrådet kan videre forby handling som rådet finner er i strid med regler som Forbrukerombudet er tillagt tilsyn med etter forskrifter gitt i medhold av lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 3-1 fjerde ledd, når det tilsies av hensyn til forbrukerne eller av hensyn til likestilling mellom kjønnene. Markedsrådet kan forby handlinger som rådet finner er i strid med lov om alternativ behandling av sykdom mv. § 8 når hensynet til forbrukerne tilsier dette. Markedsrådet kan gi påbud om de tiltak rådet finner er nødvendige for å sikre at forbudet overholdes.

§ 13 tredje ledd skal lyde:

Forbrukerombudet kan på anmodning fra myndighet eller organisasjon som nevnt i § 9 f, med sikte på å verne forbrukernes kollektive interesser i en annen EØS-stat, behandle saker vedrørende handlinger som nevnt i § 9 e *annet ledd*.

§ 13 femte ledd skal lyde:

Forbrukerombudet kan kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at ulovlige forhold skal opphøre. Dersom frivillig ordning ikke oppnås, kan Forbrukerombudet forelegge saken for Markedsrådet til avgjørelse etter § 12.

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

Forbrukerombudet kan treffe vedtak om forbud som nevnt i § 12 første ledd, første, annet, tredje, fjerde, *femte og sjette* punktum dersom det ikke er oppnådd frivillig ordning, og Forbrukerombudet antar at det vil medføre ulempe eller skadevirkning å avvente Markedsrådets vedtak.

§ 16 første ledd skal lyde:

I vedtak etter §§ 12 og 14 mot markedsføring i strid med §§ 1 til 5 eller mot urimelige avtalevilkår som nevnt i § 9 a skal det fastsettes et tvangsgebyr som den som vedtaket retter seg mot, skal betale dersom vedkommende overtrer vedtaket eller medvirker til at en annen foretar den handlingen vedtaket retter seg mot. Det samme gjelder vedtak etter §§ 12 og 14 som retter seg mot overtredelse av bestemmelser i kapittel II a. Det samme gjelder i vedtak etter § 12 første ledd tredje og *fjerde* punktum og § 14 første ledd første punktum. Dersom den som vedtaket retter seg mot, må tilbakekalle annonsekampanjer e l, skal vedkommende gis en frist for det. Fastsettelse av tvangsgebyr kan unnlates dersom særlige grunner tilsier det.

II

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting (kringkastingsloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 2-11 skal lyde:

§ 2-11 Opplysningsplikt.

Enhver plikter å gi Medietilsynet de opplysninger som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven eller for å kunne oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor en fremmed stat eller internasjonal organisasjon. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om opplysningsplikten, herunder om hvem som er omfattet av opplysningsplikten og hvilke opplysninger som kan kreves.

Ny § 2-12 skal lyde:

§ 2-12 Medietilsynets myndighet i forhold til grenseoverskridende kringkasting

Medietilsynet kan kreve skriftlig bekreftelse fra kringkaster under norsk jurisdiksjon på at overtredelse av bestemmelser som nevnt i § 9 e tredje ledd i lov 16. juni 1972 nr. 47 om markedsføring skal opphøre. Medietilsynet kan videre forby kringkasteren å sende innslag hvis det foreligger slik overtredelse i disse innslagene.

Ved overtredelser som nevnt i første ledd kan Medietilsynet gjennomføre gransking og besiktigelse på stedet hvor kringkasteren utøver sin virksomhet hvis det er nødvendig for at Medietilsynet skal kunne utføre sine gjøremål etter markedsføringsloven § 9 h.

Medietilsynets kompetanse etter denne bestemmelsen gjelder kun i forhold til de bestemmelsene Medietilsynet etter markedsføringsloven § 9 h annet ledd er oppnevnt som vedkommende myndighet til å håndheve.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om vedtak om forbud, herunder om framgangsmåte ved gransking.

§ 10-5 tredje ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere regler om vedtak om forbud mot å sende reklame og inndragning av *konsesjon*.

III

I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven) gjøres følgende endringer:

§ 8 første og annet ledd skal lyde:

§ 8 Sosial- og helsedirektoratet fører tilsyn med at bestemmelsene i §§ 2 og 3, og bestemmelser gitt i medhold av disse lovbestemmelsene, overholdes. *Sosial- og helsedirektoratet kan foreta slik gransking og besiktigelse som det finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven.*

Finner Sosial- og helsedirektoratet at noen av disse bestemmelser er overtrådt, kan det pålegge retting av forholdet. Samtidig settes en frist for rettingen. *Sosial- og helsedirektoratet kan kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet skal opphøre.*

IV

I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddelloven) gjøres følgende endring:

§ 28 nytt åttende ledd skal lyde:

Ved overtredelse av legemiddelloven § 19 og 21 eller forskrifter gitt med hjemmel i disse bestemmelsene, kan departementet kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet skal opphøre.

V

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) gjøres følgende endringer:

§ 9-3 skal lyde:

§ 9-3 Tilsyn

Sosial- og helsedirektoratet fører tilsyn med at bestemmelsene om reklameforbud fastsatt i eller i medhold av denne lov overholdes. *Sosial- og helsedirektoratet kan foreta slik granskning og besiktigelse som det finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven.*

Enhver plikter å gi de opplysninger som er nødvendige for gjennomføringen av Sosial- og helsedirektoratets oppgaver etter lovens kapittel 9.

§ 9-4 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Sosial- og helsedirektoratet kan kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet skal opphøre.

VI

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Rune J. Skjælaaen sett fram eit forslag på vegner av Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«I lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) gjøres følgende endringer:

§ 8 tredje ledd fram til og med kolon skal lyde:

I følgende registre kan navn, fødselsnummer og andre direkte personidentifiserende kjennetegn be-

handles uten samtykke fra den registrerte i den utstrekning det er nødvendig for å nå formålet med registeret, og direkte personidentifiserende kjennetegn skal lagres kryptert i registeret:

§ 8 tredje ledd nytt nr. 8 skal lyde:

8. Norsk pasientregister»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og tilrådinga frå komiteen under I.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven)

I

I lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) gjøres følgende endringer:

§ 8 tredje ledd nytt nr. 8 skal lyde:

8. Norsk pasientregister

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Opplysningene i Norsk pasientregister skal krypteres av en utenforstående, uavhengig instans. Opplysningene skal ikke gjøres tilgjengelige i personidentifiserbar form for andre enn den registrerte eller den institusjon som har meldt opplysningene. Sammenstilling av opplysninger i Norsk pasientregister med andre registre skal skje i kryptert form. Bruk av Norsk pasientregister for å identifisere den registrerte skal kunne skje der dette er nødvendig for å ivareta registerets formål, og eventuell kontakt med den registrerte skal skje via den uavhengige krypteringsinstansen og den institusjon som har meldt opplysningene.

Nåværende fjerde til sjette ledd bli femte til sjuende ledd.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet blei forslaget vedteke med 44 mot 33 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.04.24)

Vidare var tilrådd:

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18

I

I sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

For personer som verken er bosatt i Norge eller er norske statsborgere og som er ansatt av utenlandsk arbeidsgiver for å betjene passasjerer på turistskip gjelder bare bestemmelsene i § 4, § 18 nr. 1 første og annet ledd; dog unntatt retten til omplassering i annet ledd, § 18 nr. 3 samt §§ 26 og 27, kapittel II A og kapittel II B, §§ 39, 40, 43, 45, 48 og 49. Statsborgere i land som omfattes av EØS-avtalen skal regnes likt med norske statsborgere.

§ 27 A oppheves.

Kapittel II nr. 4 med kapitteloverskrift oppheves.

Kapittel II A skal lyde:

Kapittel II A Forbud mot diskriminering

§ 33 Forbud mot diskriminering

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon, seksuell orientering, funksjonshemning eller alder er forbudt.

Trakassering og instruks om å diskriminere personer av grunner nevnt i første ledd anses som diskriminering. Bestemmelsene i dette kapittel gjelder tilsvarende ved diskriminering av arbeidstaker som arbeider deltid eller er midlertidig ansatt.

Ved diskriminering på grunn av kjønn gjelder likestillingsloven.

Ved diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn gjelder diskrimineringsloven.

§ 33 A Hva kapitlet omfatter

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder alle sider ved arbeidsforholdet, herunder:

- a) utlysning av stilling, ansettelse, omplassering og forfremmelse,*
- b) opplæring og annen kompetanseutvikling,*
- c) lønns- og arbeidsvilkår,*
- d) opphør.*

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder tilsvarende for rederiets valg og behandling av selvstendig næringsdrivende og innleide sjømenn.

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder tilsvarende for innmelding i og deltakelse i en arbeidstaker-, arbeidsgiver- eller yrkesorganisasjon. Dette gjelder også for fordeler som slike organisasjoner gir sine medlemmer.

Bestemmelsene i dette kapittel får ikke anvendelse ved forskjellsbehandling som skyldes medlemskap i arbeidstakerorganisasjon for så vidt gjelder lønns- og arbeidsvilkår i tariffavtaler.

§ 33 B Unntak fra forbudet mot diskriminering

Forskjellsbehandling som har et saklig formål, ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles og som er nødvendig for utøvelse av arbeid eller yrke, anses ikke som diskriminering etter loven her.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles er ikke i strid med forbudet mot indirekte diskriminering, diskriminering på grunn av alder eller diskriminering av arbeidstaker som arbeider deltid eller er midlertidig ansatt.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om rekkevidden av unntaket fra forbudet mot aldersdiskriminering i andre ledd.

§ 33 C Innhenting av opplysninger ved ansettelse

Rederiet må ikke i utlysning etter nye sjømenn eller på annen måte be om at søkerne skal gi opplysninger om seksuell orientering, hvordan de stiller seg til politiske, religiøse eller kulturelle spørsmål eller om de er medlemmer av arbeidstakerorganisasjoner. Rederiet må heller ikke iverksette tiltak for å innhente slike opplysninger på annen måte.

§ 33 D Særlig om tilrettelegging for sjømenn med funksjonshemning

Rederiet skal så langt det er mulig iverksette nødvendige tiltak for at sjømann med funksjonshemning skal kunne få eller beholde arbeid, utføre og ha fremgang i arbeidet og ha tilgang til opplæring og annen kompetanseutvikling. Dette gjelder ikke dersom tiltakene vil innebære en uforholdsmessig stor byrde for rederiet. Krav til gyldig helseerklæring i henhold til forskrift om legeundersøkelse av arbeidstakere på norsk skip gjelder fullt ut for funksjonshemmede sjømenn.

Er det i henhold til første ledd aktuelt å overføre sjømannen til annet arbeid, skal vedkommende tas med på råd før saken avgjøres. Sjømannen har rett til å la seg bistå av en tillitsvalgt eller av annen rådgiver.

§ 33 E Positiv særbehandling

Særbehandling som bidrar til å fremme likebehandling er ikke i strid med bestemmelsene i dette kapittel. Særbehandling skal opphøre når formålet med den er oppnådd.

§ 33 F Opplysningsplikt

Arbeidssøker som mener seg forbigått i strid med bestemmelsene i dette kapittel, kan kreve at rederiet skriftlig opplyser om hvilken utdanning, praksis og andre klart konstaterbare kvalifikasjoner for arbeidet den som ble ansatt har.

§ 33 G Forbud mot gjengjeldelse

Det er forbudt å gjøre bruk av gjengjeldelse overfor sjømann som har fremmet klage eller på annen måte tatt opp sak om brudd på bestemmelsene i dette kapittel, eller som har gitt uttrykk for at slik sak kan bli fremmet. Forbudet gjelder ikke dersom sjømannen opptrer grovt uaktsomt.

§ 33 H Bevisbyrde

Dersom sjømann eller arbeidssøker fremlegger opplysninger som gir grunn til å tro at det har funnet sted diskriminering i strid med bestemmelse i dette kapittel eller at det er gjort bruk av gjengjeldelse i strid med § 33 G som følge av sjømannens varsling om brudd på bestemmelse i dette kapittel, må rederiet sannsynliggjøre at det likevel ikke har funnet sted slik diskriminering eller gjengjeldelse.

Den som er blitt diskriminert i strid med dette kapittel eller utsatt for gjengjeldelse i strid med § 33 G som følge av varsling om brudd på dette kapittel, kan kreve oppreisning uten hensyn til rederiets skyld. Oppreisningen fastsettes til det beløp som retten finner rimelig under hensyn til partenes forhold og omstendighetene for øvrig.

Erstatning for økonomisk tap som følge av diskriminering i strid med dette kapittel og gjengjeldelse i strid med § 33 G som følge av varsling om brudd på dette kapittel, kan kreves etter de alminnelige regler.

Bestemmelser i tariffavtaler, ansettelsesavtaler, reglementer, vedtekter mv. som er i strid med dette kapittel, er ugyldige.

Kapittel II B skal lyde:

Kapittel II B Informasjon og drøfting

§ 34 Plikt til informasjon og drøfting

Rederi som jevnlig sysselsetter minst 50 sjømenn skal informere om og drøfte spørsmål av betydning for ansettelsesforholdene med ansattes representanter.

Bestemmelsene i dette kapittel kommer til anvendelse for skip registrert i norsk ordinært skipsregister, når disse er passasjerskip eller er i fart på innsjøer og elver. Kongen kan gi forskrift om beregningen av antall sjømenn i virksomheten.

§ 35 Gjennomføring av plikten til informasjon og drøfting

Plikten til informasjon og drøfting omfatter

- informasjon om den aktuelle og forventede utvikling av rederiets aktiviteter og økonomiske situasjon,
- informasjon og drøfting om den aktuelle og forventede bemanningssituasjonen i rederiet, inkludert eventuell fare for innskrenkninger og de tiltak rederiet vurderer i den forbindelse,
- informasjon og drøfting om beslutninger som kan føre til vesentlig endring i arbeidsorganisering eller ansettelsesforhold.

Informasjon etter første ledd bokstav a skal skje på et passende tidspunkt. Informasjon og drøfting etter første ledd bokstavene b og c skal skje så tidlig som mulig.

Informasjonen skal gis slik at det er mulig for de ansattes representanter å sette seg inn i saken, foreta en passende undersøkelse, vurdere saken og forberede eventuell drøfting. Drøftingen skal bygge på informasjon fra rederiet, finne sted på det nivå for ledelse og representasjon som saken tilsier og skje på en måte og med et innhold som er passende. Drøftingen skal gjennomføres slik at det er mulig for de ansattes representanter å møte rederiet og få et grunnlagt svar på uttalelser de måtte avgi. Drøfting etter første ledd bokstav c skal ta sikte på å komme fram til en avtale med rederiet.

§ 36 Fortrolige opplysninger

Dersom rederiets behov tilsier at bestemte opplysninger ikke bør gis videre, kan rederiet pålegge de ansattes representanter og eventuelle rådgivere taushetsplikt. Rederiet kan i særlige tilfeller unnlate å gi informasjon eller gjennomføre drøfting dersom det på det aktuelle tidspunktet åpenbart vil være til betydelig skade for rederiet at opplysningene blir kjent.

§ 37 Fravik

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder så langt ikke annet følger av tariffavtale eller annen lovgivning.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v
om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser*§ 1 Lovens formål*

Loven skal trygge liv og helse, miljø og materielle verdier ved å legge til rette for god skipssikkerhet og sikkerhetsstyring, herunder hindre forurensning fra skip, sikre et godt arbeidsmiljø og trygge arbeidsforhold om bord på skip, samt et godt og tidsmessig tilsyn.

§ 2 Lovens saklige virkeområde

Loven får anvendelse for norske og utenlandske skip. For skip under 24 meter største lengde som brukes utenfor næringsvirksomhet, gjelder loven likevel ikke.

Kongen kan gi forskrift om at loven i tillegg til skip som nevnt i første ledd, også skal gjelde for:

- a) boreplattformer og andre flyttbare innretninger for undersøkelse etter, utnyttelse, lagring eller transport av undersjøiske naturforekomster samt flyttbare innretninger til hjelp for slik virksomhet,
- b) flytekran, mudderapparat og lignende flytende innretninger,
- c) skip som nevnt i første ledd annet punktum hvor noen har sitt arbeid om bord.

Kongen kan også gi forskrift om at loven helt eller delvis ikke skal gjelde for:

- a) skip under 24 meter største lengde,
- b) skip som kan føre inntil tolv passasjerer,
- c) spesialskip,
- d) skip som utelukkende benyttes på elver og innsjøer,
- e) skip som er vernet,
- f) skip som tilhører Forsvaret eller som benyttes i dets tjeneste,
- g) andre statlige skip som brukes utenfor næringsvirksomhet,
- h) utenlandske skip.

Kongen kan for skip som nevnt i tredje ledd, gi særlige regler om sikkerhetsstyring, sikkerhet, miljø, sikkerhets- og terrorberedskap og tilsyn samt forvaltningstiltak og administrative sanksjoner som fraviker reglene i loven her.

§ 3 Lovens geografiske virkeområde

Loven gjelder for norske skip uansett hvor de befinner seg.

Med de begrensninger som følger av folkeretten, gjelder loven for utenlandske skip:

- a) i Norges territorialfarvann, herunder ved Svalbard og Jan Mayen,
- b) i Norges økonomiske sone,
- c) på norsk kontinentalsokkel.

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på utenlandske skip også utenfor områdene nevnt i annet ledd, så langt folkeretten tillater det.

Kapittel 2 Rederiets plikter. Sikkerhetsstyring*§ 4 Rederiet*

Med rederiet menes den som i det sikkerhetsstyrings-sertifikatet som skipet skal ha etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 7, jf. § 5 i denne loven, er opplyst å være driftsansvarlig selskap.

Dersom det for skipet ikke gjelder krav om sikkerhetsstyrings-sertifikat som nevnt i første ledd, eller sikkerhetsstyrings-sertifikatet er blitt ugyldig eller er trukket tilbake, regnes skipets eier som rederiet. Er skipet registrert, regnes den registrerte eieren som skipets eier. Dersom skipets eier i tilfelle som nevnt i første punktum har innsendt dokumentasjon i henhold til § 5 med samtykke fra den driftsansvarlige eller byggeansvarlige, skal vedkommende anses som rederi etter denne loven.

Annet ledd gjelder tilsvarende dersom den som er opplyst å være driftsansvarlig selskap i skipets sikkerhetsstyrings-sertifikat, ikke eksisterer.

Departementet kan gi forskrifter om hvem som skal anses som "rederi" etter reglene i første til tredje ledd.

§ 5 Plikt til innsendelse av opplysninger

Dersom skipets eier overlater ansvaret for driften av skipet til en annen, skal det opplyses om navnet på den driftsansvarlige og gis andre nødvendige opplysninger til den departementet bestemmer. Den driftsansvarlige skal få en bekreftelse på at opplysningene er mottatt og fullstendige. Første og annet punktum gjelder tilsvarende under byggingen av skipet dersom skipets eier overlater ansvaret for byggingen av skipet til en annen.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om plikten til å gi opplysninger etter første ledd.

§ 6 Rederiets alminnelige plikter

Rederiet har en overordnet plikt til å påse at byggingen og driften av skipet skjer i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av denne loven, herunder at skipsføreren og andre som har sitt arbeid om bord, etterlever regelverket.

Rederiet skal sørge for at lovens krav oppfylles, bortsett fra i tilfelle der skipsføreren i loven er gitt en selvstendig plikt til å sørge for dette. Rederiet skal sørge for at forholdene legges til rette for at alle de som har sitt arbeid om bord, har mulighet for å oppfylle sine forpliktelser etter loven.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om rederiets plikter etter denne bestemmelsen.

§ 7 Rederiets plikt til å etablere, gjennomføre og videreutvikle sikkerhetsstyrings-system

Rederiet skal sørge for å etablere, gjennomføre og videreutvikle et dokumenterbart og verifiserbart sikkerhetsstyrings-system i rederiets organisasjon og på det enkelte

skip, for å kartlegge og kontrollere risiko samt sikre etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller i sikkerhetsstyringssystemet selv. Sikkerhetsstyringssystemets innhold, omfang og dokumentasjon skal være tilpasset behovet til rederiet og den aktiviteten det driver.

Rederiet skal sørge for at skipsføreren og andre som har sitt arbeid om bord, får anledning til å medvirke ved etableringen, gjennomføringen og videreutviklingen av sikkerhetsstyringssystemet.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om kravene til sikkerhetsstyringssystem, herunder om:

- a) innhold, omfang og dokumentasjon,
- b) sikkerhetsstyringssertifikater for skip,
- c) godkjenningssertifikater for sikkerhetsstyring for rederier,
- d) adgang til å fravike kravet til sikkerhetsstyringssystem for visse skip og adgang til å fravike første og annet ledd når dette er nødvendig som følge av gjennomføring av EØS-avtalen.

§ 8 Medvirkningsplikt for skipsføreren og andre som har sitt arbeid om bord

Skipsføreren skal medvirke ved etableringen, gjennomføringen og videreutviklingen av sikkerhetsstyringssystem etter § 7, og skal videre medvirke til at sikkerhetsstyringssystemet blir fulgt om bord og fungerer etter sin hensikt.

Andre som har sitt arbeid om bord, skal så langt dette følger av vedkommendes stilling, medvirke til at sikkerhetsstyringssystemet blir fulgt om bord.

Departementet kan gi forskrifter om medvirkningsplikten, herunder adgang til å fravike første og annet ledd når dette er nødvendig som følge av gjennomføring av EØS-avtalen.

Kapittel 3 Teknisk og operativ sikkerhet

§ 9 Teknisk sikkerhet

Et skip skal være prosjektert, bygget og utrustet på en slik måte at det ut fra skipets formål og fartsområde gir betryggende sikkerhet for liv og helse, miljø og materielle verdier.

Departementet kan gi forskrifter om hvordan skip skal være prosjektert, bygget og utrustet for å tilfredsstille kravene etter første ledd, herunder om:

- a) skrogstyrke og vanntett integritet,
- b) stabilitet og flyteevene,
- c) maskineri og elektriske installasjoner,
- d) brannsikring,
- e) navigasjonsutstyr,
- f) kommunikasjonsutstyr,
- g) redningsmidler.

§ 10 Måling av skip

Et skip skal måles og være utstyrt med målebrev.

Departementet kan gi forskrifter om måling, herunder om:

- a) hvilke skip som er målepliktige,
- b) ommåling,
- c) hvem som skal forestå målingen,

- d) målebrevet og annen dokumentasjon vedrørende måling,
- e) anerkjennelse av utenlandske målebrev.

§ 11 Drift og vedlikehold

Et skip skal drives og vedlikeholdes på en slik måte at det ut fra skipets formål og det fartsområdet det er bestemt for, gir betryggende sikkerhet for liv og helse, miljø og materielle verdier.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hvordan et skip skal drives og vedlikeholdes for å tilfredsstille kravene i første ledd.

§ 12 Last og ballast

Et skip skal være lastet eller ballastet på en slik måte at stabiliteten og flyteevnen ikke settes i fare, og slik at sikkerheten for liv og helse, miljø og materielle verdier ikke trues på annen måte. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om last og ballast, herunder om farlig last, sikring av last, fribord og lastemerker.

Lasting og lossing skal skje på en slik måte at sikkerheten for liv og helse, miljø og materielle verdier ikke trues. Departementet kan gi forskrifter om lasting og lossing, herunder om laste- og losseinnretninger.

§ 13 Sertifikater

Departementet kan i forskrift stille krav om at skipet skal ha sertifikater utstedt av tilsynsmyndigheten eller den departementet bestemmer, som dokumentasjon på at skipet på utstedelsestidspunktet tilfredsstiller krav fastsatt i eller i medhold av loven.

Sertifikater kan inneholde særskilte vilkår, og skal til enhver tid være tilgjengelig om bord.

Departementet kan gi forskrift om krav til sertifikater, herunder om:

- a) hvilke sertifikater et skip skal være utstyrt med,
- b) utstedelse, gyldighet og vilkår,
- c) adgang til å fravike kravene i første og annet ledd,
- d) anerkjennelse av utenlandske sertifikater.

§ 14 Navigering

Et skip skal navigeres slik at det ikke oppstår fare for liv og helse, miljø eller materielle verdier.

Departementet kan gi forskrift om krav til sikker navigering, herunder om:

- a) sjøveisregler,
- b) bruk av navigasjonshjelpemidler,
- c) skipsbøker samt andre skipspapirer,
- d) tiltak hvor skipet eller et annet skip er i havsnød,
- e) tiltak for å trygge skipet under krig, krigsfare og lignende forhold.

§ 15 Bemanning og vakthold

Et skip skal være bemannet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

Vaktholdet om bord skal være tilstrekkelig til å opprettholde sikker navigering og andre sikkerhets- og driftsfunksjoner.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene til bemanning og vakthold.

§ 16 Kvalifikasjonskrav og personlige sertifikater

Den som har sitt arbeid om bord, må ha de kvalifikasjoner og eventuelle sertifikater som kreves for den aktuelle stillingen eller det arbeidet som skal utføres. Sertifikatet skal vise at de nødvendige kravene var oppfylt ved sertifikatets utstedelse, herunder krav til alder, tjeneste, helsestilstand, utdanning, språk og opplæring for stillingen.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om sertifikatpliktige stillinger og om kvalifikasjoner, herunder om:

- a) utstedelse og gradering av sertifikater,
- b) nødvendig dokumentasjon,
- c) anerkjennelse av utenlandske sertifikater,
- d) kvalifikasjonskontroll,
- e) adgang til å inndra sertifikater,
- f) adgang til å fravike kravene etter første ledd,
- g) mønstring.

§ 17 Helsekrav

Den som har sitt arbeid om bord, må være fysisk og psykisk skikket til tjenesten og ikke utgjøre en fare for andre om bord. Vedkommende skal legge frem helseerklæring som viser at vilkårene i første punktum er oppfylt, og har plikt til å la seg undersøke av lege når skipsføreren finner grunn til å kreve det.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første ledd til fysisk og psykisk skikkethet, helseerklæring og legeundersøkelser, herunder om:

- a) minimumskrav til helse, syn og hørsel for ulike stillinger,
- b) helseerklæring,
- c) godkjenning av leger,
- d) klagenemnd,
- e) innberetning av yrkesskader og yrkessykdommer,
- f) adgang til å fravike kravene etter første ledd.

§ 18 Minstealder

Den som har sitt arbeid om bord må ha fylt 16 år. Departementet kan gi forskrift om minstealder, herunder om:

- a) høyere minstealder for visse fartsområder, skip og stillinger,
- b) særskilte vilkår for at personer mellom 16 og 18 år kan tjenestegjøre om bord, og særlige vernetiltak for disse,
- c) adgang til å fravike kravene etter første ledd.

§ 19 Skipsførers plikter etter dette kapitlet

Skipsføreren skal sørge for at:

- a) skipet er lastet og ballastet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte og at lasting og lossing av skipet skjer på en sikker måte, jf. § 12, sjølovens § 131 første ledd og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene,
- b) navigeringen av skipet og føringen av skipsbøker skjer i henhold til § 14, jf. sjølovens §§ 132 og 133 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene,

c) vaktholdet om bord er sikkerhetsmessig forsvarlig, jf. § 15 annet ledd og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,

d) andre som har sitt arbeid om bord ved tiltredelsen eller ved tildelingen av arbeidsoppgaver får nødvendig kunnskap om skipet, om sine plikter, om grunnleggende miljø- og sikkerhetsbestemmelser og om tiltak ved en sjøulykke.

Skipsføreren skal medvirke til at:

- a) driften og vedlikeholdet av skipet til enhver tid er sikkerhetsmessig forsvarlig, jf. § 11 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- b) skipet har de sertifikatene som kreves, jf. § 13 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- c) bemanningen av skipet er sikkerhetsmessig forsvarlig, jf. § 15 første ledd og sjølovens § 131 første ledd, samt forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene,
- d) vedkommende selv og andre som har sitt arbeid om bord er behørig kvalifisert og har gyldig helseerklæring, jf. § 16 og § 17 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene som i første og annet ledd stilles til skipsføreren.

§ 20 Plikter etter dette kapitlet for andre som har sitt arbeid om bord

Andre som har sitt arbeid om bord, skal så langt dette følger av vedkommendes stilling, medvirke til at:

- a) driften og vedlikeholdet av skipet til enhver tid er sikkerhetsmessig forsvarlig, jf. § 11 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- b) skipet er lastet eller ballastet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte og at lasting og lossing av skipet skjer på en sikker måte, jf. § 12 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- c) navigeringen av skipet skjer på en sikker måte og at føring av skipsbøker skjer på korrekt måte, jf. § 14 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- d) vaktholdet om bord er sikkerhetsmessig forsvarlig, jf. § 15 annet ledd og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- e) vedkommende selv er behørig kvalifisert og har gyldig helseerklæring, jf. § 16 og § 17 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første ledd til andre som har sitt arbeid om bord.

Kapittel 4 Personlig sikkerhet

§ 21 Sikkerhetsinnretninger og utstyr

Et skip skal ha nødvendige innretninger og utstyr og det skal treffes slike sikkerhetstiltak og andre forholdsregler som er nødvendige for å unngå eller redusere fare for liv og helse for dem som har sitt arbeid om bord.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første ledd, herunder om:

- a) lysforhold,
- b) klima,
- c) forurensning,

- d) fysiske faktorer,
- e) rømningsveier,
- f) verne- og sikkerhetsinnretninger.

§ 22 Tilrettelegging og utføring av arbeidet om bord

Arbeidet om bord skal tilrettelegges og utføres slik at hensynet til liv og helse og til et psykososialt arbeidsmiljø blir ivarettatt på en god og hensiktsmessig måte. Ved tilretteleggingen skal det tas hensyn til den enkeltes forutsetninger for å kunne utføre arbeidet på en måte som er sikkerhetsmessig forsvarlig.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om de kravene som stilles etter første ledd for å unngå eller redusere farer forbundet med arbeidet, herunder om:

- a) kartlegging av farene og iverksettelse av hensiktsmessige tiltak,
- b) nødvendige tiltak til opplæring og øvelse samt instruksjon av dem som har sitt arbeid om bord,
- c) tilgjengelighet av hensiktsmessig sikkerhets- og verneutstyr,
- d) plikt til å informere og drøfte farer forbundet med arbeidet og sikkerheten med dem som har sitt arbeid om bord.

§ 23 Arbeidstid

Den alminnelige arbeidstiden skal være 8 timer i døgnet, med ett døgnshvile i hver uke og hvile på offentlige fridager.

Departementet kan gi forskrift om arbeidstiden, herunder om unntak fra bestemmelsene i første ledd, enten generelt eller for visse stillinger, samt om ekstraarbeid som følge av sikkerhetsmessige forhold.

§ 24 Hviletid

Hviletiden skal minst være 10 timer i løpet av en hvilken som helst periode på 24 timer, og 77 timer i løpet av hvilken som helst periode på 168 timer. Hviletiden kan deles i to perioder, hvorav en skal være på minst 6 timer. Intervallet mellom fortløpende hvileperioder skal ikke overstige 14 timer.

For sjøfolk som går vakter, gjelder bestemmelsene i første ledd ikke ved nødssituasjoner, ved arbeid som følge av en øvelse eller ved andre overordnede driftsforhold.

Bestemmelsene i første ledd kan fravikes i bindende tariffavtale. For personer som inngår i bro- eller maskinvakt, skal fravik i tariffavtale fra bestemmelsene i første ledd være begrenset til minst 6 sammenhengende timer under forutsetning av at ingen slik reduksjon strekker seg over mer enn 48 timer og at hviletiden er på minst 70 timer i løpet av en hvilken som helst periode på 168 timer.

Departementet kan gi forskrift om hviletid, herunder om fravik fra bestemmelsene i første ledd:

- a) på passasjerskip med skiftordning i innenriks fart etter at de berørte sjømanns- og rederiorganisasjoner er hørt,
- b) på fiske- og fangstfartøyer.

§ 25 Bo- og fritidsmiljø

De som har sitt arbeid om bord skal ha tilfredsstillende bo- og fritidsmiljø. Det skal finnes tilstrekkelig med lugarer, oppholdsrom, spiserom, rom for å tilberede mat, rom for personlig hygiene og sykerom. Alle rom skal være tilstrekkelig store, og innredet og utstyrt slik at et godt arbeidsmiljø sikres.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om kravene i første ledd, under hensyn til hvor mange som arbeider om bord og skipets størrelse, konstruksjon, fartsområde og øvrige forhold. Departementet gir også forskrifter om krav til sertifikater vedrørende arbeids- og levevilkår på skip.

§ 26 Forpleining

De som har sitt arbeid om bord, skal få god og tilstrekkelig kost som skal være i samsvar med lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) og forskrifter gitt i medhold av loven.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første ledd, herunder krav til proviant-, kjøle- og fryserom.

§ 27 Legemidler og behandling av syke

Et skip skal være utstyrt med legemidler og annet som er nødvendig til behandling av syke og skadede og til forebygging av sykdom om bord.

Syke og skadede kan i nødvendig utstrekning tas under behandling.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første og annet ledd, herunder om hvem som kan utføre behandlingen.

§ 28 Verneombud og arbeidsmiljøutvalg

På skip skal det være organisert verne- og miljøarbeid. Det skal velges verneombud av og blant dem som har sitt arbeid om bord, og opprettes et arbeidsmiljøutvalg.

Departementet kan gi forskrift om verne- og miljøarbeid, herunder om:

- a) verneombuds oppgaver og rettigheter,
- b) arbeidsmiljøutvalgets sammensetning og oppgaver,
- c) samordning av verne- og miljøarbeidet,
- d) unntak fra bestemmelsene i første ledd for visse skip.

§ 29 Skipsførerens plikter etter dette kapitlet

Skipsføreren skal sørge for at:

- a) arbeidet om bord er tilrettelagt slik at det kan utføres sikkerhetsmessig forsvarlig og at det psykososiale arbeidsmiljøet ivaretas, jf. § 22 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- b) den fastsatte hviletiden overholdes, jf. § 24 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.
Skipsføreren skal medvirke til at:
 - a) skipet har nødvendige innretninger og utstyr og at det er truffet nødvendige sikkerhetstiltak og andre forholdsregler for å sikre liv og helse for de som arbeider om bord, jf. § 21 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
 - b) bo- og fritidsmiljø og forpleining er i samsvar med §§ 25 og 26 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene,

- c) skipet er utstyrt med nødvendige legemidler mv., jf. § 27 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- d) verne- og miljøarbeidet om bord organiseres og gjennomføres på en forsvarlig måte, jf. § 28 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene som stilles til skipsføreren etter første og annet ledd.

§ 30 *Plikter etter dette kapitlet for andre som har sitt arbeid om bord*

Andre som har sitt arbeid om bord, skal så langt dette følger av vedkommendes stilling, medvirke til at:

- a) det treffes nødvendige sikkerhetstiltak for å sikre liv og helse for de som arbeider om bord, jf. § 21 første ledd og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- b) arbeidet om bord tilrettelegges slik at det kan utføres sikkerhetsmessig forsvarlig og at det psykososiale arbeidsmiljøet ivaretas, jf. § 22 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- c) verne- og miljøarbeidet gjennomføres på en forsvarlig måte, jf. § 28 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om kravene i første ledd til andre som har sitt arbeid om bord.

Kapittel 5 Miljømessig sikkerhet

§ 31 *Forbud mot forurensning*

Forurensning av det ytre miljø ved utslipp eller dumping fra skipet, eller ved forbrenning av skadelige stoffer eller på annen måte i forbindelse med driften av skipet er forbudt, med mindre annet fremgår av lov eller forskrift fastsatt med hjemmel i lov.

Forbudet mot utslipp eller dumping fastsatt i medhold av dette kapitlet gjelder ikke:

- a) ved utslipp av skadelige stoffer eller dumping som er nødvendig av hensyn til skips sikkerhet, de ombordværendes helse eller for å redde liv, eller
- b) ved utslipp av skadelige stoffer eller dumping som skyldes skade på skip, når alle rimelige forholdsregler er tatt både før og etter uhellet for å hindre eller begrense utslippet.

Dette kapitlet og forskrifter gitt i medhold av det, kommer ikke til anvendelse på forurensning som utelukkende skyldes utforskning, utvinning og utnyttelse til sjøs av undersjøiske naturforekomster.

Departementet kan gi forskrift om hva som skal anses som:

- a) skadelige stoffer, herunder organismer,
- b) utslipp,
- c) dumping,
- d) forbrenning.

§ 32 *Teknisk miljømessig sikkerhet*

Et skip skal være prosjektert, bygget og utrustet slik at det ikke skjer forurensning av det ytre miljø fra skipet i strid med § 31.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere krav til hvordan et skip skal være prosjektert, bygget og utrustet for å unngå forurensning.

§ 33 *Driften av skipet*

Driften av et skip skal legges opp og gjennomføres slik at det ikke skjer forurensning av det ytre miljø fra skipet i strid med § 31.

Departementet kan gi forskrift med nærmere krav til hvordan et skip skal drives for å unngå forurensning, herunder om:

- a) utslipp, dumping og forbrenning,
- b) bunkers og bunkring,
- c) ballasthåndtering,
- d) miljøsertifikater,
- e) dagbokføring av behandling av skadelige stoffer.

§ 34 *Beredskap, varsling og rapportering*

Et skip skal ha nødvendig beredskap, herunder en beredskapsplan, for å kunne avverge eller eventuelt begrense virkningene av forurensning av det ytre miljø fra skipet.

Ved forurensning eller fare for forurensning, skal det umiddelbart varsles om hendelsen og om de tiltakene som er eller vil bli truffet for å avverge eller begrense virkningene. En etterfølgende rapport om ulykken skal sendes tilsynsmyndigheten.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første og annet ledd, herunder om:

- a) den beredskapen skipet skal ha,
- b) hva en beredskapsplan skal inneholde,
- c) hvordan og til hvem varsling og rapportering skal skje,
- d) unntak fra bestemmelsen i første ledd for visse skip.

§ 35 *Levering av skadelige stoffer til mottaksanlegg*

Et skip skal levere skadelige stoffer til særskilte mottaksanlegg i land, så langt slike stoffer ikke kan håndteres forsvarlig om bord eller kan leveres til andre for forsvarlig håndtering.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første ledd, herunder om meldeplikt.

§ 36 *Skip som tas endelig ut av drift*

Et skip som skal tas endelig ut av drift skal håndteres på en forsvarlig måte, slik at det ikke oppstår fare for liv, helse eller miljø.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene i første ledd, herunder om meldeplikt og om fjerning av skadelige stoffer om bord.

§ 37 *Skipsføreren s plikter etter dette kapitlet*

Skipsføreren skal sørge for at:

- a) det varsles umiddelbart om forurensning eller fare for forurensning og settes i verk rimelige tiltak for å hindre slik forurensning eller begrense virkningen av den, samt at etterfølgende rapport innsendes, jf. § 34 annet ledd og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,

- b) skadelige stoffer behandles i overensstemmelse med § 35 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.
- c) dagbøker som nevnt i § 33 annet ledd bokstav e føres på en korrekt måte.
Skipsføreren skal medvirke til at:
- a) skipets utrustning er egnet til å hindre forurensning, jf. § 32 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- b) driften av skipet legges opp og gjennomføres slik at forurensning hindres, jf. § 33 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen,
- c) skipet har nødvendig beredskap for å avverge eller begrense forurensning fra skipet, jf. § 34 første ledd og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.

Departementet kan gi nærmere forskrift om kravene til skipsføreren i første og annet ledd.

§ 38 *Pliker etter dette kapitlet for andre som har sitt arbeid om bord*

Andre som har sitt arbeid om bord, skal så langt dette følger av vedkommendes stilling, medvirke til at driften av skipet legges opp og gjennomføres slik at forurensning hindres, jf. § 33 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.

Departementet kan gi nærmere forskrift om de kravene som første ledd stiller til andre som har sitt arbeid om bord.

Kapittel 6 Sikkerhets- og terrorberedskap

§ 39 *Forebyggende tiltak mot angrep mv. på skip*

Det skal treffes tiltak for å hindre og beskytte skipet mot terrorhandlinger, piratvirksomhet, blindpassasjerer og andre ulovlige handlinger.

De som har sitt arbeid om bord skal være utstyrt med et identifikasjonsbevis.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om kravene til sikkerhets- og terrorberedskapen på skip, herunder om:

- a) hvilke skip som skal være omfattet av reglene,
- b) plikt til å foreta en sårbarhetsvurdering,
- c) plikt til å ha en godkjent sikkerhets- og terrorberedskapsplan for skipet,
- d) plikt til å utpeke og lære opp særskilt personell med ansvar for sikkerhets- og terrorberedskap på skipet og i rederiet,
- e) terroralarmssystem på skipet,
- f) kontroll av personer og gjenstander som er eller skal om bord på skipet,
- g) utstedelse og utforming av identifikasjonsbevis,
- h) sikkerhets- og terrorberedskapssertifikater.

§ 40 *Bruk av maktmidler*

Når det er nødvendig for å hindre eller beskytte mot handlinger som nevnt i § 39 første ledd, kan det fra skipets side iverksettes tiltak og anvendes maktmidler.

I andre situasjoner der dette er nødvendig for å opprettholde ro og orden om bord, kan det anvendes tiltak og

maktmidler som nevnt i første ledd, så langt de er forholdsmessige.

Retten til å iverksette tiltak og anvende maktmidler tilhører skipsføreren. Enhver som befinner seg om bord, plikter å yte hjelp og respektere de tiltak som treffes.

Departementet kan gi forskrift om bruk av tiltak og maktmidler i henhold til første og annet ledd.

Kapittel 7 Tilsyn

§ 41 *Tilsynsmyndighet*

Kongen fastsetter hvem som skal ha tilsynsmyndighet etter loven.

Departementet kan inngå avtale med ett eller flere klassifikasjonsselskaper om at tilsynsmyndighet kan overlates til vedkommende institusjon. Avtalen skal regulere omfanget av og vilkårene for slik overlatelse.

Departementet kan gi forskrift eller inngå avtale om at tilsyn eller tilsynsmyndighet på avgrensede områder overlates til private eller til utenlandske eller internasjonale myndigheter.

§ 42 *Tilsyn med sikkerhetsstyringssystem*

Det skal føres tilsyn med sikkerhetsstyringssystem, jf. § 7. Tilsynet kan blant annet omfatte følgende elementer:

- a) systemrevisjon av dokumentasjonen for at rederiet har etablert nødvendige og hensiktsmessige systematiske tiltak,
- b) verifikasjon av at de systematiske tiltakene under bokstav a er til stede og fungerer i praksis og at aktiviteten når det gjelder slike tiltak er i overensstemmelse med krav fastsatt i lov og forskrift.

Tilsynet etter første ledd kan skje gjennom intervjuer med ledelsen og personalet på forskjellig nivåer i rederiet, ved inspeksjoner eller på annen hensiktsmessig måte.

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføringen av tilsynet med sikkerhetsstyringssystem.

§ 43 *Tilsynet med norske skip*

Det skal føres tilsyn med norske skip.

Departementet kan i forskrift bestemme at tilsyn ikke skal finne sted helt eller delvis, med mindre Norges folkerettslige forpliktelser er til hinder for slikt unntak.

Tilsynet i henhold til første og annet ledd kan omfatte forhold som nevnt i kapittel 3, 4, 5 og 6 i denne loven og skal ha som formål å bringe på det rene om de kravene som fremgår i eller i medhold av loven, er oppfylt.

Rederiet har plikt til å be om tilsyn av norsk skip når dette er nødvendig for å oppfylle krav i eller i medhold av denne loven.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om:

- a) hyppighet, innhold og omfang av tilsynet, herunder besiktelse,
- b) den praktiske gjennomføringen av tilsynet, herunder besiktelse,
- c) rett for den som har sitt arbeid om bord til å kreve tilsyn, herunder besiktelse.

§ 44 Tilsynet med utenlandske skip

Det kan foretas tilsyn av utenlandske skip som nevnt i § 2 første ledd, jf. § 3 annet ledd.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om slikt tilsyn, herunder om:

- a) hyppigheten, innholdet og omfanget av tilsynet,
- b) den praktiske gjennomføringen av tilsynet.

§ 45 Plikt for rederiet, skipsføreren og andre til å medvirke til tilsynet

Rederiet, skipsføreren og andre som har sitt arbeid om bord skal medvirke til tilsynet etter dette kapittel, og skal blant annet:

- a) gi alle opplysninger som er nødvendige for utøvelsen av tilsynet, og
- b) utlevere skipsbøker, rapporter, tegninger og annet materiale.

Plikt til medvirkning som nevnt i første ledd påhviler også andre, så langt slik medvirkning ikke kommer i strid med deres taushetsplikt i henhold til lov eller avtale.

Tilsynsmyndigheten skal til enhver tid ha adgang til skipet og rederikontorer.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om innholdet, omfanget og gjennomføringen av medvirkningen og om tilsynets adgang til skipet og rederikontorer.

§ 46 Bistandsplikt

Rederiet og skipsføreren skal yte bistand til utenlandske og internasjonale tilsynsmyndigheter på en slik måte og i et slikt omfang som følger av Norges folkerettslige forpliktelser.

Departementet kan gi forskrift om bistandsplikten etter første ledd.

§ 47 Rederiets melde- og rapporteringsplikt

Rederiet skal gi tilsynsmyndigheten melding når det har inngått avtale om:

- a) bygging av skip,
- b) ombygging av skip,
- c) kjøp av skip.

Rederiet eller skipsføreren skal gi tilsynsmyndigheten melding ved sjøulykker etter regler om slik meldeplikt gitt i eller i medhold av lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten, og skal videre gi melding ved skade eller sykdom som rammer den som har sitt arbeid om bord.

Rederiet skal også gi rapport om andre forhold som det er av betydning for tilsynsmyndigheten å kjenne til, herunder om verne- og miljøarbeid.

Departementet kan gi forskrift om melde- og rapporteringsplikten etter denne paragrafen.

§ 48 Gebyrer

Tilsynsmyndighetens utgifter ved tilsyn, sertifikatutstedelse, måling og lignende kan kreves dekket av rederiet eller av den som ber om vedkommende tjeneste gjennom gebyr. Gebyr fastsatt med hjemmel i første ledd er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når Statens innkrevingsentral er pålagt å inndrive gebyr som nevnt i første ledd, kan den inndrive gebyr ved trekk i lønn og andre lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsentralen kan også inndrive gebyr ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten får rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingsentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Departementet kan gi nærmere forskrift om gebyrer og innkrevingen av disse.

Kapittel 8 Forvaltningstiltak

§ 49 Pålegg om tiltak

Er krav som følger av lov eller forskrift ikke etterkommet, kan tilsynsmyndigheten pålegge rederiet å gjennomføre nødvendige tiltak innen en bestemt tidsfrist.

Er pålegg ikke etterkommet innen den fastsatte tidsfristen, kan det iverksettes tiltak som nevnt i § 50 til § 54.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om rederiets plikt til å gjennomføre tiltak etter første ledd.

§ 50 Tvangsmulkt

Hvis rederiet ikke har etterkommet et pålegg etter § 49 innen den fastsatte fristen, kan tilsynsmyndigheten treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at pålegget blir etterkommet. I vedtaket om tvangsmulkt skal det settes en ny tidsfrist for å oppfylle pålegget etter § 49, slik at tvangsmulkten begynner å løpe først når pålegget ikke er oppfylt innen denne nye fristen.

Tvangsmulkten kan fastsettes som et enkeltbeløp eller som en løpende mulkt. Ved fastsettelse av tvangsmulktens størrelse skal det blant annet legges vekt på viktigheten av de sikkerhets- og miljøhensyn som pålegget skal ivareta og kostnadene ved å oppfylle pålegget.

Tvangsmulkten tilfaller statskassen. Tilsynsmyndigheten kan, når sterke hensyn tilsier det, redusere eller frafalle påløpt mulkt.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tvangsmulkt, herunder om tvangsmulktens størrelse og varighet.

§ 51 Tilbaketrekking av sertifikater

Hvis rederiet ikke etterkommer pålegg etter § 49 eller betaler gebyrer i henhold til § 48 innen den fastsatte tidsfristen, kan tilsynsmyndigheten trekke tilbake relevante sertifikater.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tilbaketrekking av sertifikater.

§ 52 Tvangstiltak overfor skip

Tilsynsmyndigheten kan forby et skip å forlate havn eller pålegge det å gå til havn eller fastsette andre nødvendige tiltak overfor skipet, om nødvendig med bruk av tvang, innenfor de grensene som følger av folkeretten, såfremt:

- a) skipet ikke oppfyller krav i lov eller forskrift til teknisk, operativ, personlig eller miljømessig sikkerhet, og manglene klart utgjør en fare for de interessene som vedkommende krav er satt for å beskytte,
- b) rederiet eller noen i dets tjeneste hindrer tilsynsmyndigheten i å gå om bord i skipet for å foreta tilsyn eller ikke etterkommer påbud etter § 45,
- c) skipet ikke har nødvendige sertifikater om bord.

Vedtaket etter første ledd skal inneholde eventuelle pålegg som skipet må etterkomme for at forbud, pålegg eller andre tiltak som nevnt i første ledd kan oppheves eller endres. Dersom tilsynsmyndigheten har gitt pålegg som nevnt i første punktum, og dette ikke etterkommes, kan tilsynsmyndigheten om nødvendig besørge at pålegget gjennomføres for rederiets regning og risiko.

Departementet kan gi nærmere forskrift om vedtak som nevnt i første ledd, herunder om de påleggene som skipet må etterkomme og om vilkårene for bruken av tvang samt om gjennomføringen av pålegg for rederiets regning og risiko.

§ 53 Stansing og bording av skip i fart

Når det foreligger grunn til mistanke om at skip har opptrådt i strid med relevante internasjonale bestemmelser eller krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift som gjelder for skipet, jf. § 3, kan tilsynsmyndigheten innenfor de grensene som følger av folkeretten, stanse og borde skipet i fart for besiktelse med sikte på å undersøke forholdet nærmere, om nødvendig med bruk av tvang. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om besiktelse som nevnt i første punktum, herunder om når slik besiktelse kan skje og om vilkårene for bruken av tvang.

§ 54 Nektelse av adgang til norsk sjøterritorium for utenlandsk skip

Oppfyller ikke et utenlandsk skip de krav som stilles til det etter relevante internasjonale bestemmelser, lov eller forskrift, kan det nektes adgang til norsk sjøterritorium.

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring etter første ledd herunder bestemmelser om nektelse av anløp til norsk havn på bakgrunn av tidligere tilbakeholdelser, forhold ved skipets flaggstat og andre sikkerhetsmessige forhold.

Kapittel 9 Administrative sanksjoner

§ 55 Overtredelsesgebyr

Tilsynsmyndigheten kan ilegge administrativ sanksjon (overtredelsesgebyr) til den som på vegne av rederiet forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 6, 9, 11, 12, 13, § 15 første ledd, § 16, §§ 21, 22, 24 eller §§ 32 til 36.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til en skipsfører som, i strid med sine plikter etter §§ 19, 29 og 37, forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 12 og 14, § 15 annet ledd, §§ 22 og 24 eller §§ 32 til 35.

Tilsynsmyndigheten kan dessuten ilegge overtredelsesgebyr til andre som har sitt arbeid om bord som, i strid med sine plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 20 første ledd bokstav e og § 38, forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 16 eller 33.

Overtredelsesgebyr kan ilegges etter faste satser eller utmåles i det enkelte tilfellet. Der det skal anvendes faste satser, må disse fremgå av forskrift gitt i medhold av loven. Dersom det ikke skal anvendes faste satser, skal det i forskrift angis hvilke momenter det særlig skal legges vekt på ved utmålingen, og det skal fastsettes et maksimum. Oppfyllelsesfristen for overtredelsesgebyr er fire uker fra vedtaket ble truffet.

Departementet kan gi nærmere forskrift om ilegging av overtredelsesgebyr, herunder om:

- a) faste satser for overtredelsesgebyret,
- b) hvilke momenter det skal legges vekt på ved utmålingen når det ikke anvendes faste satser, og maksimumsbeløp for slike tilfeller,
- c) adgang til i enkeltvedtak å fastsette en kortere oppfyllelsesfrist enn i fjerde ledd, eller å utsette fristen,
- d) renter og tilleggsgebyr dersom overtredelsesgebyret ikke blir betalt ved forfall.

§ 56 Overtredelsesgebyr mot rederiet

Hvis noen som har handlet på vegne av rederiet, har overtrådt en bestemmelse som nevnt i § 55 første til tredje ledd, kan tilsynsmyndigheten ilegge rederiet overtredelsesgebyr. Dette gjelder selv om overtredelsesgebyr ikke kan ilegges noen enkeltperson.

Ved avgjørelsen av om rederiet skal ilegges overtredelsesgebyr og ved utmålingen av gebyret skal det særlig legges vekt på:

- a) hvor alvorlig overtredelsen er,
- b) om rederiet gjennom sikkerhetsstyringssystemet eller ved instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen,
- c) om overtredelsen er begått for å fremme rederiets interesser,
- d) om rederiet har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,
- e) om det foreligger gjentakelse,
- f) rederiets økonomiske evne.

Rederiet er også solidarisk ansvarlig for overtredelsesgebyr som ilegges skipsføreren eller andre som har sitt arbeid om bord etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 55.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om overtredelsesgebyr mot rederiet etter første og annet ledd og om det solidariske ansvaret etter tredje ledd.

§ 57 Inndrivelse av overtredelsesgebyr

Vedtaket om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Ved inndrivelse av overtredelsesgebyr gjelder bestemmelsen i § 48 annet ledd tilsvarende.

For å sikre betaling av overtredelsesgebyr etter §§ 55 og 56 som rederiet, skipsføreren eller andre som har sitt arbeid om bord er eller antas å ville bli ilagt, kan tilsynsmyndigheten forby skipet å forlate havn, pålegge det å gå til havn eller fastsette andre nødvendige tiltak inntil overtredelsesgebyret er betalt eller det er stilt tilstrekkelig sikkerhet for beløpet. Tilsynsmyndigheten kan kreve at før tiltak etter første punktum avsluttes, skal rederiet stille tilstrekkelig sikkerhet for eller betale utgiftene ved tiltaket.

Kapittel 10 Straffansvar

§ 58 Brudd på rederiets plikter når det gjelder sikkerhetsstyringssystem

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes den som på vegne av rederiet forsettlig eller uaktsomt vesentlig unnlater å etablere, gjennomføre og videreutvikle et sikkerhetsstyringssystem i samsvar med § 7 og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen.

§ 59 Brudd på rederiets plikter når det gjelder den tekniske og operative sikkerheten om bord

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes den som på vegne av rederiet forsettlig eller grovt uaktsomt:

- a) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 9, jf. § 6 om prosjekteringen, byggingen og utrustningen av skipet,
- b) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 11, jf. § 6 om driften og vedlikeholdet av skipet,
- c) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 13, jf. § 6 om sertifikater,
- d) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 15 første ledd, jf. § 6 om bemanningen av skipet,
- e) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 16, jf. § 6 med krav om å sørge for at de som har sitt arbeid om bord har de nødvendige kvalifikasjoner og sertifikater.

§ 60 Brudd på skipsførerens plikter når det gjelder den tekniske og operative sikkerheten ombord

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes en skipsfører som forsettlig eller uaktsomt vesentlig overtrer sine plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 19 første ledd bokstav b til å sørge for at navigeringen av skipet skjer på sikker måte eller at føring av skipsbøker skjer på korrekt måte i henhold til kravene i § 14 med forskrifter.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører som forsettlig eller uaktsomt vesentlig overtrer sine plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 19 første ledd bokstav c til å sørge for at vaktholdet om bord er sikkerhetsmessig forsvarlig i henhold til kravene i § 15 annet ledd med forskrifter.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører som forsettlig eller grovt uaktsomt:

- a) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 19 første ledd bokstav a til å sørge for at skipet er lastet eller ballastet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte i henhold til kravene i § 12 første ledd med forskrifter,

- b) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 19 annet ledd bokstav a til å medvirke til at driften og vedlikeholdet av skipet til enhver tid er sikkerhetsmessig forsvarlig i henhold til kravene i § 11 med forskrifter,

- c) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 19 annet ledd bokstav d til å medvirke til at vedkommende selv og andre som har sitt arbeid om bord er behørig kvalifisert i henhold til kravene i § 16 med forskrifter.

§ 61 Brudd på pliktene til andre som har sitt arbeid om bord når det gjelder den tekniske og operative sikkerheten om bord

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes andre som har sitt arbeid om bord, som forsettlig eller uaktsomt vesentlig overtrer sin plikt etter § 20 første ledd bokstav c, til å medvirke til at navigeringen av skipet skjer på sikker måte eller at føring av skipsbøker skjer på korrekt måte i henhold til kravene i § 14 med forskrifter.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes andre som har sitt arbeid om bord, som forsettlig eller uaktsomt vesentlig overtrer sin plikt etter § 20 første ledd bokstav d til å medvirke til at vaktholdet om bord er sikkerhetsmessig forsvarlig i henhold til kravene i § 15 annet ledd med forskrifter.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes andre som har sitt arbeid om bord, som forsettlig eller grovt uaktsomt:

- a) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 20 første ledd bokstav a til å medvirke til at driften og vedlikeholdet av skipet til enhver tid er sikkerhetsmessig forsvarlig i henhold til kravene i § 11 med forskrifter,
- b) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 20 første ledd bokstav b til å medvirke til at skipet er lastet eller ballastet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte i henhold til kravene i § 12 første ledd med forskrifter,
- c) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 20 første ledd bokstav e til å medvirke til å være behørig kvalifisert i henhold til kravene i § 16 med forskrifter.

§ 62 Brudd på rederiets plikter når det gjelder den personlige sikkerheten om bord

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som på vegne av rederiet forsettlig eller grovt uaktsomt:

- a) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 21, jf. § 6 med krav til innretninger, utstyr og sikkerhetstiltak om bord på skipet,
- b) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 22, jf. § 6 med krav til tilrettelegging og utføring av arbeidet om bord og ivaretagelse av det psykososiale arbeidsmiljøet.

Med bøter straffes den som på vegne av rederiet forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 6, jf. § 24 med krav om å påse at reglene om hviletid overholdes.

§ 63 Brudd på skipsførerens plikter når det gjelder den personlige sikkerheten om bord

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører som forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 29 første ledd bokstav a til å sørge for at arbeidet om bord er tilrettelagt slik at det kan utføres sikkerhetsmessig forsvarlig og ivaretar det psykososiale arbeidsmiljøet i henhold til kravene i § 22 med forskrifter.

Med bøter straffes en skipsfører som forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 29 første ledd bokstav b til å sørge for at den fastsatte hviletiden overholdes i henhold til kravene i § 24 med forskrifter.

§ 64 Brudd på rederiets plikter når det gjelder den miljømessige sikkerheten

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes den som på vegne av rederiet forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 32 og 33, jf. § 6 med krav til den tekniske miljømessige sikkerheten og til driften av skipet.

§ 65 Brudd på skipsførerens plikter når det gjelder den miljømessige sikkerheten

Med bøter eller fengsel inntil 2 år straffes en skipsfører som forsettlig eller grovt uaktsomt:

- a) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 37 første ledd bokstav a til å sørge for at det foretas varsling, tiltak og etterfølgende rapport ved forurensning i henhold til kravene i § 34 annet ledd med forskrifter,
- b) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 37 annet ledd bokstav b til å medvirke til at driften av skipet legges opp og gjennomføres i henhold til kravene i § 33 med forskrifter, slik at det ikke skjer forurensning av det ytre miljø fra skipet i strid med § 31.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører som forsettlig eller grovt uaktsomt:

- a) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 37 første ledd bokstav c til å sørge for korrekt dagbokføring, jf. § 33 annet ledd bokstav e med forskrifter,
- b) vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 37 annet ledd bokstav a til å medvirke til at skipet er utrustet i henhold til kravene i § 32 med forskrifter slik at det ikke skjer forurensning av det ytre miljøet fra skipet i strid med § 31.

§ 66 Brudd på pliktene til andre som har sitt arbeid om bord når det gjelder den miljømessige sikkerheten

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes andre som har sitt arbeid om bord som forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer sin plikt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 38 til å medvirke til at driften av skipet legges opp og gjennomføres i henhold til § 33 med forskrifter, slik at det ikke skjer forurensning av det ytre miljø fra skipet i strid med § 31.

§ 67 Brudd på rederiets og skipsførerens plikt til å følge tilsynsmyndighetens vedtak

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører eller den som på vegne av rederiet forsettlig unnlater å følge tilsynsmyndighetens vedtak etter bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 52 og 53.

§ 68 Straffansvar for den som ikke er offentlig tjenestemann

Benyttes under utøvelsen av tilsynet personer som ikke er offentlige tjenestemenn, gjelder for disse samme strafferettslige ansvar som for offentlige tjenestemenn i henhold til den Almindelig borgerlig Straffelov av 22. mai 1902.

§ 69 Fellesbestemmelser

Ved vurderingen av om en overtredelse av bestemmelsene i dette kapittel er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger og graden av utvist skyld.

Dersom en annen enn den som er å anse som rederi i henhold til § 4 reelt sett ivaretar aktuelle driftsfunksjoner av skipet, kommer bestemmelsene i §§ 58, 59, 62, 64, 67 og 70 tilsvarende til anvendelse.

Fengselsstraff kan ikke anvendes når overtredelsen i henhold til folkeretten bare kan straffes med bøter.

Bestemmelsene i dette kapitlet får ikke anvendelse dersom forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

§ 70 Inndrivelse av bot eller foretaksstraff

For å sikre betaling av bot etter dette kapitlet eller foretaksstraff etter straffeloven § 48 a som rederiet, skipsføreren eller andre som har sitt arbeid om bord er eller antas å ville bli ilagt, kan retten etter begjæring fra påtalemyndigheten beslutte å forby skipet å forlate havn, pålegge det å gå til havn eller fastsette andre nødvendige tiltak, inntil boten eller foretaksstraffen er betalt eller det er stilt tilstrekkelig sikkerhet for beløpet.

Etter begjæring fra påtalemyndigheten, kan retten også beslutte at rederiet skal stille tilstrekkelig sikkerhet for eller betale utgiftene som er forbundet med tiltak som fastsettes etter første ledd før tiltaket avsluttes.

Kapittel 11 Øvrige bestemmelser

§ 71 Sjøassurandørers taushetsplikt

Uten hensyn til taushetsplikt som følger av lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. § 1-6, har forsikringselskaper adgang til å utlevere opplysninger som er av direkte betydning for sikkerheten til skip som er forsikret i vedkommende selskap, til andre forsikringselskaper samt til besiktelsesinstitusjoner, internasjonale forsikrings- og sjøfartsorganisasjoner eller norske og utenlandske sjøfartsmyndigheter. Første punktum gjelder tilsvarende for skip som har vært forsikret i vedkommende selskap i løpet av de siste tre årene før den datoen det anmodes om utle-

vering av opplysninger eller den datoen forsikringsselskapet utleverer opplysninger uten forutgående anmodning.

Forsikringsselskapet plikter å sende forsikringstakeren gjenpart av opplysningene som utleveres etter første ledd. Dersom opplysningene er utlevert muntlig, er det tilstrekkelig å sende forsikringstakeren melding om at slike opplysninger er utlevert og hvem som er mottaker av opplysningene.

§ 72 *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer, med mindre annet følger av reglene i annet ledd. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Endringen i § 74 annet ledd nr. 8 i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten § 475 trer i kraft fra det tidspunkt lov 7. januar 2005 nr. 2 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og enkelte andre lover blir satt i kraft. Fra samme tidspunkt trer opphevingen av lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 4 første ledd bokstav a, § 5 og §§ 17 til 23 i kraft.

§ 73 *Overgangsbestemmelser*

Forskrifter gitt i medhold av lover og bestemmelser som oppheves, jf. § 74, skal gjelde inntil annet er bestemt.

§ 74 *Opphevelse av og endring i andre lover*

Fra den tid loven trer i kraft oppheves følgende lover:

1. lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
2. lov 19. juni 1964 nr. 20 om måling av fartøyer.
3. lov 17. juni 1966 nr. 2 om luftputefartøyer.
4. lov 18. juni 1971 nr. 90 om mønstring av arbeidstakere på skip m.v.
5. lov av 3. juni 1977 nr. 50 om arbeidstiden og hviletiden på skip.
6. lov 5. juni 1981 nr. 42 om sertifikatpliktige stillinger på norske skip, borefartøy og andre flyttbare innretninger i sjøen

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I Almindelig borgerlig Straffelov av 22. mai 1902 nr. 10 gjøres følgende endringer:
§ 304, § 305, § 312, § 315, § 416, § 420, § 422 første ledd, § 424 og § 427 oppheves.
§ 308 første ledd nr. 1 oppheves. § 308 første ledd nr. 2 og 3 blir nye nr. 1 og 2.

§ 414 første ledd skal lyde:

Hvis noen overtrer det som i norsk lov eller med hjemmel i norsk lov er bestemt om *hyrekontrakt og avregningsbok, om anmeldelse, frammøte eller om avholdelse av bevisopptak*, straffes han med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 418 skal lyde:

Med bøter straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forskrifter gitt av Kongen om sjøfarten i norsk territorialfarvann. Foreligger skjerpene forhold, er straffen bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 419 skal lyde:

Med bøter straffes den som

1. ikke iakttar det som i eller i medhold av norsk lov er fastsatt om registrering eller merking av skip eller annet fartøy eller om plikt til å ha forsikring eller om forbud mot bruk av fartøy som ikke er registrert, merket eller forsikret, eller
2. uberettiget anbringer, fjerner, endrer eller skjuler nasjonalitets- eller registreringsmerker på et registrert skip, eller
3. ikke etterkommer departementets pålegg om å oppnevne representant eller bestyrende reder i tilfelle som nevnt i sjøloven § 3.

På samme måte straffes den som overtrer det som i eller i medhold av *sjømannslov av 30. mai 1975 nr. 18 eller lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten* er fastsatt om plikt til å ha til stede om bord skipspapirer samt avtrykk av lover, forskrifter og tariffavtaler.

2. I lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk (gjelder bare for Svalbard) skal § 1 annet ledd første punktum lyde:

Unntatt fra loven er brannfarlig vare om bord på skip som går inn under *lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven)* eller under forskrifter fastsatt med hjemmel i nevnte lov.

3. I lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) skal § 1 annet ledd bokstav a første punktum lyde:

a) eksplosiv vare om bord på skip som går inn under *lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven)* eller under forskrifter fastsatt med hjemmel i nevnte lov.

4. I sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 gjøres følgende endringer:

§§ 26, 40, 41, 42 og 48 oppheves.

§ 1 annet ledd skal lyde:

For personer som verken er bosatt i Norge eller er norske statsborgere og som er ansatt av utenlandsk arbeidsgiver for å betjene passasjerer på turistskip gjelder bare bestemmelsene i § 4, § 18 nr. 1 første og annet ledd; dog unntatt retten til omplassering i annet ledd, § 18 nr. 3 *samt § 27, kapittel II A og kapittel II B, §§ 39, 43, 45 og 49*. Statsborgere i land som omfattes av EØS-avtalen skal regnes likt med norske statsborgere.

§ 4 skal lyde:

Regler om lavalder mv. finnes i lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 18.

§ 12 nr. 1 bokstav a og b skal lyde:

- a) skipet *ikke oppfyller kravene i lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven)*, og rederiet ikke sørger for å *avhjelpe* manglene,
- b) rederiet eller skipsføreren unnlater å etterkomme krav om *besiktelse* i henhold til *lov om skipssikkerhet*

(skipssikkerhetsloven) § 43 femte ledd bokstav c og forskrifter fastsatt i medhold av den bestemmelsen.

5. I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall gjøres følgende endringer:

§ 5 annet ledd skal lyde:

For forurensning fra det enkelte transportmiddel gjelder det som er fastsatt i eller i medhold av produktkontroll-loven, vegtrafikkloven, *skipssikkerhetsloven*, havneloven, luftfartsloven og jernbaneloven i stedet for bestemmelse-
ne i denne loven.

Ny § 32 a skal lyde:

§ 32 a Mottaksanlegg for avfall fra skip

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrifter om etablering og drift av mottaksanlegg i land for avfall og lasterester fra skip. Forurensningsmyndigheten kan herunder pålegge den enkelte kommune, havnemyndighet, havneeier eller andre å sørge for at det finnes tilstrekkelige leveringsmuligheter og gi bestemmelser om videre transport og disponering av mottatt avfall.

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrifter om betaling av gebyr ved anløp i havn med mottaksanlegg og betaling av gebyr for levering av avfall og lasterester i havn.

6. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 277 første ledd nr. 2 lyde

2) overtredelse av straffeloven kap 30 og 42, lov 20 juli 1893 nr. 2 om stranding og vrak §§ 1, 2 og 5 og annen overtredelse av tjenesteplikter som sjømann og lov om skipssikkerhet (*skipssikkerhetsloven*) kapittel 10.

7. I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Skip som registreres i norsk internasjonalt skipsregister skal tildeles kjenningssignal av *Skipsregistrene* som skiller seg tydelig fra kjenningssignal som tildeles andre norske skip.

§ 7 skal lyde:

Lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) §§ 23 og 24 gjelder for skip i dette register.

Arbeidstid utover alminnelig arbeidstid skal godtgjøres som fastsatt i avtale mellom partene.

8. I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd annet punktum skal lyde:

Skipsregistrene kan samtykke i at skipet også i andre tilfeller blir gitt nytt navn når det er rimelig grunn til det.

§ 7 tredje ledd skal lyde:

Skipsnavn kan ved melding til *Skipsregistrene* reserveres så snart det er sluttet avtale om kjøp eller bygging av skipet. Også i andre tilfeller kan *Skipsregistrene*, når det er grunn til det, reservere et skipsnavn for en søker for et tidsrom av inntil 5 år om gangen. Når et navn er reservert, har det samme vern som navn på skip som er innført i skipsregisteret.

§ 7 fjerde ledd oppheves.

§ 11 tredje ledd skal lyde:

Norsk skip med største lengde under 15 meter kan på begjæring av eieren innføres i skipsregisteret, dersom største lengde er minst 7 meter eller skipet er merkepliktig etter lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) eller skal brukes utelukkende eller hovedsakelig i næringsvirksomhet. Når skipet er innført i skipsregisteret, gjelder reglene i dette kapittel. *Rettsvern etter panteloven §§ 3-2, 3-6, 3-12 eller 3-17 for avtalepant i skip mellom 7 og 10 meter bortfaller dersom rettsvernet ikke er fornyet i samsvar med pantelovens § 3-3 innen ett år fra den datoen dette ledd trer i kraft. På samme måte bortfaller rettsvern etter panteloven §§ 5-4 og 5-6 for utleggspant dersom det ikke er fornyet i samsvar med panteloven § 5-3.*

§ 13 annet ledd sjette punktum skal lyde:

Ved salg gis melding av både kjøperen og selgeren, men av selgeren hvis salget medfører at skipet ikke lenger er å anse som norsk.

§ 136 femte ledd oppheves.

§ 408 annet ledd skal lyde:

Om bruk av maktmidler gjelder reglene i lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 40 annet og tredje ledd. Om opptak av forklaring gjelder sjømannsloven § 49 tilsvarende for passasjerer.

I kapittel 18 gjøres følgende endringer:

Overskriften i kapittel 18 skal lyde:

Undersøkelse av sjøulykker, *sjørettsskjønn*
Avsnitt I og § 471 oppheves.

§ 475 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Ved arbeidsulykke som rammer arbeidstaker om bord på skipet skal melding i stedet skje etter reglene gitt i og i medhold av lov om skipssikkerhet (*skipssikkerhetsloven*) § 47.

§ 489 første ledd tredje punktum skal lyde:

Er det skjellig grunn til mistanke om at reglene om *skipssikkerhet* eller sikkerhet til sjøs er overtrådt, skal også vedkommende politimester varsles.

I kapittel 20 gjøres følgende endringer:
Avsnitt II og § 506 oppheves.

9. I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten gjøres følgende endringer:

§ 11 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. *lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) kapittel 5.*

§ 12 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. *lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven), med unntak av kapittel 5.*

§ 12 første ledd bokstav d oppheves.

10. I lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter gjøres følgende endringer:

§ 1 nr. 2 skal lyde:

fritidsbåt, enhver flytende innretning som er beregnet på og i stand til å bevege seg på vann med en største lengde på inntil 24 meter, og som brukes utenfor næringsvirksomhet.

§ 20 nytt annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om i hvilken utstrekning loven og forskrifter gitt i medhold av loven skal få anvendelse på utenlandske fritidsbåter i Norges territorialfarvann, herunder ved Svalbard og Jan Mayen, i Norges økonomiske sone og på norsk kontinentalsokkel, med de begrensninger som følger av folkeretten.

I § 23 skal paragrafoverskriften lyde:

Utstyr

§ 23 nytt annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om rednings- og flyteutstyr og om krav til annet utstyr, herunder om:

1. *kommunikasjonsutstyr;*
2. *brannsløkningsutstyr;*
3. *annet sikkerhetsutstyr.*

I § 24 skal paragrafoverskriften lyde:

Navigering

§ 24 nytt første ledd skal lyde:

En fritidsbåt skal navigeres slik at det ikke oppstår fare for liv og helse, miljø eller materielle verdier.

Nåværende første ledd i § 24 blir annet ledd

§ 24 annet ledd nytt punkt 4 og 5 skal lyde:

4. *faremeldinger, nødmeldinger og nødsignaler,*
5. *sjøveisregler*

Ny § 26 a skal lyde:

§ 26 a Måling av fritidsbåter

Kongen kan gi forskrift om måling av fritidsbåter, herunder om

- a) *hvilke fritidsbåter som er målepliktige,*
- b) *hvem som skal foreta målingen,*
- c) *dokumentasjon vedrørende måling,*
- d) *båteierens medvirkningsplikt ved målingen,*
- e) *gebyr.*

Ny § 26 b skal lyde:

§ 26 b Krav til fører av fritidsbåt

Kongen kan gi forskrift om at fører av fritidsbåt må oppfylle krav til minstealder, helsetilstand, opplæring og andre kvalifikasjoner. Forskriften fastsetter bestemmelser om kontroll med at kravene oppfylles og om gebyr.

§ 31 skal lyde:

Bestemmelsen i § 26 b gjelder tilsvarende for småbåter.

Overskriften til kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5 Forurensning

§ 38 skal lyde:

§ 38 Forbud mot forurensning m.v.

Forurensning av det ytre miljø ved utslipp eller dumping fra fritidsbåt eller ved forbrenning av skadelige stoffer eller på annen måte i forbindelse med fritidsbåten er forbudt, med mindre annet fremgår av lov eller av forskrift fastsatt med hjemmel i lov.

Båteieren og båtføreren skal sørge for at det ikke skjer forurensning av det ytre miljø i strid med første ledd, og skal treffe rimelige tiltak for å begrense virkningene av forurensning.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om forbudet mot forurensning og om pliktene etter annet ledd, herunder om:

- a) *hva som skal anses som skadelige stoffer og som utslipp, dumping og forbrenning,*
- b) *hvordan fritidsbåter skal håndteres for å unngå forurensning,*
- c) *hvilke tiltak som skal settes i verk dersom forurensning oppstår,*
- d) *levering av skadelige stoffer til mottaksanlegg.*

§ 39 skal lyde:

§ 39 Tekniske innretninger og utstyr

Kongen kan gi forskrifter om hvordan fritidsbåter skal være innrettet og utstyrt, slik at det ikke skjer forurensning i strid med § 38 første ledd.

§ 40 skal lyde:

§ 40 Bruk av vannscootere og liknende mindre fartøyer

Denne bestemmelsen gjelder vannscooter og liknende motordrevne mindre fartøyer som er konstruert for å føre personer, og som etter alminnelig språkbruk ikke kan betegnes som båter.

Sjøfartsdirektoratet avgjør i tvilstilfeller om fartøyer av en viss type omfattes av første ledd.

Bruk av fartøyer som nevnt i første ledd er ikke tillatt.

Nåværende § 39 annet til fjerde ledd blir nytt fjerde til sjette ledd i § 40. Nåværende § 40 blir ny § 40 a.

§ 40 a skal lyde:

§ 40 a Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsen i § 40 tredje ledd eller bestemmelser i forskrift fastslått med hjemmel i § 40 tredje ledd eller medvirker til dette, straffes med bøter.

Ny § 41 a skal lyde:

§ 41 a Forvaltningstiltak

Er krav fastsatt i eller i medhold av kapittel 3 og 5 ikke etterkommet, kan eieren eller føreren pålegges å gjennomføre nødvendige tiltak innen en bestemt tidsfrist.

Er pålegg etter første ledd ikke etterkommet innen fristen, kan det treffes vedtak om tvangsmulkt for å sikre at pålegget blir etterkommet. Mulkten begynner å løpe når en ny frist for å oppfylle pålegget etter første ledd er utløpt uten at det er oppfylt.

Tvangsmulkten kan fastsettes som et enkeltbeløp eller som en løpende mulkt. Ved fastsettelse av tvangsmulktens størrelse skal det blant annet ses hen til hvor viktige sikkerhets- og miljøhensyn pålegget skal ivareta, og kostnadene ved å oppfylle pålegget.

Tvangsmulkt tilfaller statskassen. Når sterke hensyn tilsier det, kan påløpt mulkt reduseres eller frafalles.

Kongen gir forskrifter med nærmere bestemmelser om tvangsmulkt, herunder om tvangsmulktens størrelse og varighet og hvem som kan fatte vedtak om tvangsmulkt.

I særlige tilfeller kan det nedlegges forbud mot at en fritidsbåt forlater havn eller fastsettes andre nødvendige tiltak dersom båten klart utgjør en fare for liv og helse eller miljø. Kongen gir nærmere forskrifter om slike tvangstiltak, herunder om hvem som kan fatte vedtak.

11. I lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy skal § 7 annet ledd bokstav c lyde:
c) Transport av inntil 12 personar, såframt det ikkje vert krevd passasjersertifikat etter lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven).

12. Endringene i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten § 11 tredje ledd tredje og fjerde punktum i nr. 8 oppheves ett år etter ikrafttreddelsen.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endringer i finanslovgivningen mv.
(forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.)

I

I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 4 nr. 4 og 5 skal lyde:

4. kommune der sparebanken har en eller flere avdelinger, jfr. § 17,
5. den eller de avdelinger som har lokalt forstanderskap, jfr. § 17 a, og den eller de avdelinger som har lokal kontrollkomité, jfr. § 17 b,

§ 7 første ledd nr. 1 til 3 skal lyde:

1. forstanderskap,
2. kontrollkomité,
3. styre.

§ 7 nytt femte ledd skal lyde:

Sparebankens styre og ledelse er ansvarlig for virksomheten i lokale organer.

§ 12 nytt femte ledd skal lyde:

Etter forslag fra styret avgjør forstanderskapet:

1. opprettelse og nedleggelse av filial i kommune hvor banken ikke har sitt hovedkontor, annen filial eller avdelingskontor,
2. fordeling av det beløp som etter § 28 kan gis til allmennyttige formål,
3. opptak av ansvarlig lånekapital.

§ 14 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

En sparebank skal ha en daglig leder som tilsettes av styret. Ved tilsetting av daglig leder skal det straks sendes melding til Kredittilsynet. Daglig leder tilsettes på oppsigelse, og oppsigelsesfristen må fra sparebankens side ikke være lenger enn seks måneder.

Daglig leder eller annen ledende ansatt, herunder leder av avdeling eller filial, kan ikke være medlem av styret. Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og har rett til å uttale seg, med mindre annet bestemmes av styret i den enkelte sak.

§ 14 nåværende fjerde og femte ledd blir femte og sjettede ledd.

§ 17 oppheves.

Nåværende § 17 a blir § 17 og skal lyde:

§ 17. Vedtektene kan bestemme at banken skal ha en eller flere avdelinger med egne styre (lokalstyrer) som hvert skal ha minst tre medlemmer.

Avdelingens leder ansettes av *sparebankens styre* etter innstilling fra *lokalstyret*.

Medlemmer av det lokale styre velges av det lokale forstanderskap. Har avdelingen ikke lokalt forstanderskap, velges medlemmene av sparebankens forstanderskap. Formann og nestformann velges særskilt.

Hvis ikke annet er bestemt i loven eller vedtektene, gjelder lovens bestemmelser om sammensetningen av *og medlemmer i sparebankens styre* tilsvarende for det lokale styret så langt de passer. Godtgjørelse til medlemmene av det lokale styret fastsettes dog av sparebankens forstanderskap eller *styre* etter nærmere bestemmelse i vedtektene. Ved praktiseringen av bestemmelsen i § 14 første ledd *annet og sjette* punktum regnes med antall ansatte ved avdelingen.

Sparebankens styre utarbeider instruks for det lokale styret, jfr. § 17 a annet ledd nr. 5. Instruksen skal godkjennes av sparebankens forstanderskap.

Nåværende § 17 b blir § 17 a og skal lyde:

§ 17 a. Har en sparebank lokal avdeling med eget styre, jfr. § 17, kan vedtektene bestemme at avdelingen skal ha lokalt forstanderskap. Reglene i §§ 8, 8 a, 8 b, 8 c og 9 gjelder tilsvarende for det lokale forstanderskap så langt de passer. Ved praktiseringen av bestemmelsene i § 8 annet ledd *annet til fjerde* punktum regnes med antall ansatte ved avdelingen.

Det lokale forstanderskap skal:

1. velge sin formann og nestformann,
2. velge medlemmer og varamedlemmer til det lokale styret, jfr. § 17 tredje ledd,
3. velge medlemmer og varamedlemmer til den lokale kontrollkomité, jfr. § 17 b,
4. gjennomgå avdelingens regnskap og lokalstyrets årsberetning,
5. uttale seg om forslag til instruks for det lokale styret.

De bestemmelser som gjelder for forstanderskapet etter § 11 *annet til sjuende* ledd, gjelder tilsvarende for det lokale forstanderskap.

Det lokale *forstanderskap* skal etter forslag fra det lokale styret, fordele det gavebeløp som etter vedtak av *sparebankens forstanderskap* skal utdeles i *avdelingens distrikt*.

Nåværende § 17 c blir § 17 b, hvor første punktum skal lyde:

For avdeling med lokalt styre, jfr. § 17, kan vedtektene bestemme at det skal velges lokal kontrollkomité for stedlig kontroll under tilsyn av *sparebankens kontrollkomité*.

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

Medlem av forstanderskap, *lokalt forstanderskap*, kontrollkomité, *lokal kontrollkomité*, *styre*, *lokalstyre*, *daglig leder* eller *annen ledende ansatt*, *herunder leder* av avdeling eller filial, må ikke ta del i behandlingen eller avgjørelsen av noe spørsmål som han selv eller noen som han er gift med eller så nær i slekt- eller svogerskap med som søskenbarn, har personlig eller økonomisk særinteresse i.

§ 20 skal lyde:

§ 20. *Allmennaksjeloven § 6-17 om godtgjørelse fra andre enn selskapet gjelder tilsvarende for godtgjørelse fra andre enn banken.*

II

I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker gjøres følgende endringer:

§ 8 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 9 skal lyde:

§ 9. En forretningsbank skal ha et styre med fra fem til ni medlemmer. Det skal være allsidig sammensatt.

En forretningsbank skal ha en *daglig leder som tilsettes av styret*. En *daglig leder* tilsettes på oppsigelse og oppsigelsesfristen må fra bankens side ikke være lengre enn seks måneder.

Daglig leder eller annen ledende ansatt, herunder leder av avdeling eller filial, kan ikke være medlem av styret. Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og har rett til å uttale seg, med mindre annet bestemmes av styret i den enkelte sak.

Styrets medlemmer velges av representantskapet. Ett medlem skal være ansatt i banken. Dette medlem skal ha et personlig varamedlem med møte- og talerett. Formann og nestformann velges særskilt.

Valget forberedes av en valgkomité som velges av representantskapet og som har medlemmer fra begge grupper i representantskapet, jf. § 11 *tredje og fjerde* ledd.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om valget av de ansattes medlem og varamedlem til styret.

§ 11 nåværende fjerde til åttende ledd blir nye tredje til sjuende ledd.

§ 12 første ledd skal lyde:

En forretningsbanks avdeling utenfor hovedkontorets kommune skal, dersom representantskapet bestemmer det, ha eget styre med fra fire til sju *medlemmer*. Ett medlem velges av og blant de ansatte ved avdelingen – dersom avdelingen har 15 ansatte eller flere. De øvrige medlemmer velges av representantskapet. For medlemmer av *avdelingsstyret* gjelder for øvrig de samme bestemmelser som for medlemmer av *bankens styre*, jf. dog § 25 fjerde ledd siste punktum. *Bankens styre* fastsetter instruks for *avdelingsstyret*. Instruksen skal godkjennes av representantskapet. Kongen kan gi nærmere forskrifter om valget av de ansattes medlem til *avdelingsstyret*.

§ 12 nytt tredje ledd skal lyde:

Forretningsbankens styre og ledelse er ansvarlig for virksomheten i avdelingsstyret og distriktrådet.

§ 15 skal lyde:

§ 15. *Etter forslag fra styret gjør representantskapet vedtak om:*

1. opprettelse av filial eller avdelingskontor og nedleggelse av filial eller avdelingskontor i kommune hvor banken ikke har sitt hovedkontor, annen filial eller *avdelingskontor*,

2. om og i tilfelle hvor stort utbytte som skal deles ut til aksjeeierne innenfor det høyeste beløp som styret fastsetter og fra hvilket tidspunkt det vedtatte utbytte kan utbetales.

§ 17 første ledd første punktum skal lyde:

Medlem av styre, avdelingsstyre, kontrollkomité, representantskap, eller distriktsråd, daglig leder eller annen ledende ansatt, herunder leder av avdeling eller filial, må ikke ta del i behandlingen eller avgjørelsen av noe spørsmål som han selv eller noen som han er gift med eller så nær i slekt- eller svogerskap med som søskenbarn, har personlig eller økonomisk særinteresse i.

III

I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant skal § 6-4 første ledd tredje punktum lyde:

Panteretten utgjør fem prosent av formuesgodets beregnede verdi eller av det et salg av formuesgodet innbringer, men maksimalt 700 ganger rettsgebyret i hvert realregistrerte *panteobjekt*.

IV

I lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond skal § 4-8 annet ledd nr. 4 lyde:

4. 25 prosent av fondets eiendeler dersom verdipapirene er *obligasjoner med fortrinnsrett* utstedt av foretak hjemmehørende i en EØS-stat etter bestemmelsene i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 *underkapittel IV*.

V

I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralkbankloven) skal § 11 nytt fjerde ledd lyde:

Hovedstyret kan bestemme at den som skal utføre arbeid eller tjeneste for banken, eller som skal utføre arbeid for en tjenesteleverandør til banken, må framlegge politiattest dersom sikkerhetsmessige hensyn tilsier det. Det samme gjelder dersom senere endringer i en ansatts stilling eller arbeidsoppgaver gjør at sikkerhetsmessige grunner tilsier at det framlegges politiattest. Tidsbegrensningene i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6 gjelder ikke. Kongen kan gi utfyllende forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i første og annet punktum, herunder regler om hvilke straffbare forhold som skal anmerkes på politiattesten og om behandlingen av politiattester som er framlagt for banken.

VI

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 2 underkapittel IV skal lyde:

IV Obligasjoner med fortrinnsrett

§ 2-25 skal lyde:

§ 2-25 *Virkeområde*

Underkapittelet gjelder kredittforetaks rett til å ta opp lån ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Med

obligasjoner med fortrinnsrett menes ihendehaverobligasjoner utstedt som mengdegjeldsbrev med fortrinnsrett til dekning i kredittforetakets sikkerhetsmasse, jf. § 2-28.

§ 2-26 skal lyde:

§ 2-26 *Beskyttet betegnelse*

Betegnelsen obligasjoner med fortrinnsrett kan bare benyttes om obligasjoner som er omfattet av reglene i dette underkapittelet.

Nåværende § 2-26 blir § 2-27 og skal lyde:

§ 2-27 *Virksomhetsbegrensning og meldeplikt ved oppstart*

Kredittforetak kan oppta obligasjonslån gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett når kredittforetakets vedtektsfastsatte formål er:

- å yte eller erverve *bolighypoteklån*, eiendomshypoteklån, lån sikret ved pant i andre realregistrerte formuesgoder eller offentlige lån, og
- å finansiere utlånsvirksomheten hovedsakelig ved utstedelse av obligasjoner *med fortrinnsrett*.

Kredittforetak skal gi melding til Kredittilsynet senest 30 dager før det første gang utsteder obligasjoner med fortrinnsrett.

Når hensynet til kredittforetakets *soliditet* tilsier det, kan Kredittilsynet gi pålegg til kredittforetaket om at *obligasjoner med fortrinnsrett* ikke skal utstedes.

Kredittilsynet kan samtykke til at kredittforetak i en *overgangsperiode* kan drive virksomhet som består i å oppta obligasjonslån gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett parallelt med annen virksomhet. Virksomhetene skal i så fall holdes atskilt fra hverandre. Kredittilsynet kan sette vilkår for å sikre slik atskillelse. Kredittilsynets samtykke kan gis for en periode på inntil ett år med mulighet til forlengelse for ytterligere ett år.

§ 2-28 skal lyde:

§ 2-28 *Krav til sikkerhetsmassens sammensetning*

Sikkerhetsmassen kan bare bestå av følgende typer fordringer:

- lån sikret ved pant i bolig, atkomstdokument til bolig eller borettslagsandel (*bolighypoteklån*),
- lån sikret ved pant i annen fast eiendom (*eiendomshypoteklån*),
- lån sikret ved pant i andre realregistrerte formuesgoder,
- lån til, eller lån garantert av, stat, kommune eller tilsvarende offentlige organer i andre stater (*offentlige lån*),
- fordringer i form av derivatavtaler som tilfredsstiller nærmere krav fastsatt i forskrift,
- fordringer som utgjør fyllingssikkerhet etter bestemmelsene i fjerde ledd.

Ved innføringen i sikkerhetsmassen skal lån som nevnt i første ledd bokstav a til c ikke overstige en nærmere angitt prosent av verdien av det formuesgodet ford-

ringen er sikret ved pant i (belåningsgrad). Kongen fastsetter forskrift om belåningsgrader for ulike typer formuesgoder.

Lån som nevnt i første ledd bokstav a til c må ha pantessikkerhet i et formuesgode som ligger innenfor EØS-området eller OECD-området. Offentlige lån må være ytt til eller garantert av et offentlig organ som nevnt i første ledd bokstav d innenfor EØS-området eller OECD-området.

Som fyllingssikkerhet kan bare benyttes særlig likvide og sikre fordringer. Sikkerhetsmassen kan til enhver tid inneholde inntil 20 prosent fyllingssikkerhet. Dersom det foreligger særlige forhold, kan Kredittilsynet gi tillatelse til at andelen for en begrenset tidsperiode kan utgjøre inntil 30 prosent. Kongen kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om krav til de fordringene som kan inngå i sikkerhetsmassen, og herunder innføre begrensninger i sammensetningen av sikkerhetsmassen.

§ 2-29 skal lyde:

§ 2-29 Beregning av verdi på underliggende formuesgoder

Ved innføring av fordringer som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav a til c i sikkerhetsmassen, skal det fastsettes et forsvarlig verdigrunnlag for formuesgodet som stilles som sikkerhet for hver enkelt fordring. Forsvarlig verdigrunnlag kan ikke være høyere enn markedsverdi fastsatt ut fra en forsiktig vurdering.

Forsvarlig verdigrunnlag skal fastsettes gjennom en individuell vurdering av det aktuelle realregistrerte formuesgodet. Verdivurderinger skal utføres av en kompetent og uavhengig person i henhold til anerkjente prinsipper. Vurderingen skal dokumenteres, og det skal fremgå av vurderingen hvem som har foretatt den, når den er foretatt og hvilke forutsetninger som er lagt til grunn for den. Verdivurdering av boliger kan likevel bygge på generelle prisnivåer så fremt det må anses forsvarlig ut fra markedsforholdene.

Kredittforetaket skal etablere systemer for etterfølgende kontroll med verdiutviklingen. Kredittforetaket skal også overvåke markedsutviklingen og verdirelevante forhold ved de enkelte realregistrerte formuesgodene. Dersom markedsforholdene eller forhold ved det enkelte formuesgodet tilsier at det kan ha skjedd en ikke ubetydelig verdiforringelse, skal kredittforetaket sørge for at det fastsettes et nytt forsvarlig verdigrunnlag i henhold til første og annet ledd.

Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om verdiberegningen og om krav til kredittforetakets systemer. Kongen kan i forskrift også fastsette regler om endret belåningsgrad som følge av etterfølgende verdifall for formuesgoder som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav a til c.

Nåværende § 2-32 blir § 2-30 og skal lyde:

§ 2-30 Pantsettelse og tvangsforfølging

Fordringer som inngår i sikkerhetsmassen kan ikke pantsettes eller gjøres til gjenstand for utlegg, arrest eller

annen tvangsforretning til fordel for enkelte av kredittforetakets kreditorer. Det kan heller ikke erklæres eller avtales motregningsrett, tilbakeholdsrett eller liknende i fordringer som inngår i sikkerhetsmassen. Kongen kan i forskrift gi særregler og gjøre unntak fra regelen i dette ledd for fordringer som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav e.

Nåværende § 2-28 blir § 2-31 og skal lyde:

§ 2-31 Krav til stadig beløpssmessig balanse

Sikkerhetsmassens verdi skal til enhver tid overstige verdien av obligasjonene med fortrinnsrett til dekning i sikkerhetsmassen. Det skal tas hensyn til kredittforetakets derivatavtaler som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav e ved beregningen av verdiene. Kongen kan i forskrift fastsette nærmere krav til hvordan verdiene skal beregnes. Kongen kan i forskrift fastsette regler for kredittforetak som ikke oppfyller kravet til stadig beløpssmessig balanse i første punktum.

Ved vurderingen av om kravet i første ledd er oppfylt, kan lån til samme låntaker og lån som har sikkerhet i samme formuesgode ikke medregnes med større del enn fem prosent av samlet sikkerhetsmasse. Kongen kan i forskrift fastsette at lån ut over grensen på fem prosent medregnes dersom det foreligger tilleggssikkerhet, og regler om slik tilleggssikkerhet.

§ 2-32 skal lyde:

§ 2-32 Likviditetskrav

Kredittforetaket skal påse at betalingsstrømmene fra sikkerhetsmassen til enhver tid gjør kredittforetaket i stand til å innfri sine betalingsforpliktelser overfor eiere av obligasjoner med fortrinnsrett og motparter i derivatavtaler som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav e. Kredittforetaket kan inngå rente- og valutakontrakter for å oppfylle dette kravet.

Kredittforetaket skal opprette en likviditetsreserve som inngår i sikkerhetsmassen som fyllingssikkerhet. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om likviditetsreserve, herunder om tillatt avvik mellom fremtidige inn- og utbetalinger og om tillatt avvik mellom innfrielsesvilkårene for obligasjoner med fortrinnsrett og for fordringer som inngår i sikkerhetsmassen som er avsatt for dem. Kongen kan i forskrift gi regler om tillatt rente- og valutarisiko og om adgangen til å inngå rente- og valutakontrakter.

§ 2-33 skal lyde:

§ 2-33 Krav til registrering

Kredittforetaket skal føre register over obligasjonene med fortrinnsrett det utsteder, og sikkerhetsmassen som er tilordnet disse, herunder derivatavtaler som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav e. Registeret skal til enhver tid inneholde opplysninger om verdien av obligasjonene og sikkerhetsmassen.

Kongen kan i forskrift fastsette nærmere krav til registerets innhold, utforming og tilgjengelighet, samt regler om føring av registeret.

Ny § 2-34 i underkapittel IV skal lyde:

§ 2-34 Uavhengig gransker

Før kredittforetak utsteder obligasjoner med fortrinnsrett skal det være oppnevnt en uavhengig gransker for kredittforetaket. Granskeren oppnevnes av Kredittilsynet. Kredittilsynet kan når som helst tilbakekalle oppnevningen og oppnevne en ny gransker.

Granskeren skal overvåke at registeret føres korrekt, og regelmessig foreta en vurdering av om kravene i §§ 2-31 og 2-33 overholdes. Granskeren skal regelmessig underrette Kredittilsynet om sine iakttagelser og vurderinger.

Kredittforetaket har plikt til å gi granskeren alle relevante opplysninger om virksomheten. Granskeren skal ha full adgang til kredittforetakets register og kan kreve ytterligere opplysninger av kredittforetaket. Granskeren har også rett til å gjennomføre undersøkelser hos kredittforetaket.

Granskeren har krav på rimelig vederlag fra kredittforetaket for sitt arbeid. Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om oppnevning av og vederlag til granskere, og om granskeres oppgaver, rettigheter og plikter.

Nåværende § 2-33 blir § 2-35 i underkapittel IV og skal lyde:

§ 2-35 Fortrinnsrett til sikkerhetsmassen, felles gjeldsforfølgning mv.

I tilfelle konkurs, gjeldsforhandling etter konkursloven, avvikling av kredittforetaket eller offentlig administrasjon har eiere av obligasjoner med fortrinnsrett og motparter i derivatavtaler som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav e eksklusiv, lik og forholdsmessig fortrinnsrett til dekning i den sikkerhetsmassen som er avsatt for dem. Denne fortrinnsretten i sikkerhetsmassen går foran fortrinnsrett som nevnt i lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) §§ 9-2 til 9-4. Ved konkurs gjelder bestemmelsen i panteloven § 6-4 om lovbestemt pant for boet tilsvarende for boets rett til dekning i sikkerhetsmassen. Boets lovbestemte pant utgjør da maksimalt 700 ganger rettsgebyret i hver enkel sikkerhetsmasse.

Fortrinnsretten omfatter også midler som senere betales inn i henhold til gjeldende avtalevilkår for fordringer som inngår i sikkerhetsmassen. Slike midler skal fortløpende registreres etter reglene i § 2-33.

Ved konkurs, gjeldsforhandling etter konkursloven, avvikling av kredittforetaket eller offentlig administrasjon har eiere av obligasjoner med fortrinnsrett og motparter i derivatavtaler som nevnt i § 2-28 første ledd bokstav e krav på rettidig betaling med midler som omfattes av fortrinnsretten så lenge bobehandlingen pågår, så fremt sikkerhetsmassen i all hovedsak oppfyller lovens krav. Dersom det ikke er mulig å forestå kontraktmessige

betalinger med midler fra sikkerhetsmassen, og det ikke er sannsynlig at det vil skje en snarlig endring av likviditetssituasjonen, skal bostyret fastsette en dato for betalingsstans. Bostyret skal så snart som mulig informere eiere av krav med fortrinnsrett om betalingsstansen.

Utbringer sikkerhetsmassen mer enn det som er nødvendig for å dekke obligasjonseiernes eller derivatmotpartenes krav, inngår det overskytende i bomassen.

Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om gjennomføring av konkursbehandling, offentlig administrasjon, gjeldsforhandling eller avvikling i kredittforetak som faller inn under dette kapittelet, herunder også fastsette regler som begrenser konkursboets, gjeldsnemndas, administrasjonsstyrets eller avviklingsstyrets mulighet til å disponere over utlån og andre eiendeler som inngår i sikkerhetsmassen, når dette kan gjøres uten å svekke de øvrige kreditorers dekningsmulighet. Slike forskrifter kan fravike regler i lovgivningen om konkurs, offentlig administrasjon av finansinstitusjoner, gjeldsforhandling og tvangsfullbyrdelse.

I kapittel 2 underkapittel V gjøres følgende endringer: Nåværende §§ 2-34 til 2-37 blir §§ 2-36 til 2-39.

I kapittel 2a underkapittel V § 2a-17 fjerde ledd skal annet punktum oppheves.

VII

I lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmebling skal § 2-3 tredje ledd lyde:

Departementet kan ved forskrift fastsette bestemmelser om godkjenning av søkere med yrkeskvalifikasjoner fra andre stater.

VIII

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) skal § 4-4 lyde:

§ 4-4. Registrering av aksjer i et verdipapirregister

Er selskapets aksjer registrert i et verdipapirregister, gjelder reglene i lov om allmennaksjeselskaper om slik registrering for aksjene, herunder § 4-10 om forvalterregistrering.

IX

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-10 første ledd skal lyde:

(1) En bank eller annen forvalter som er godkjent av Kongen, kan føres inn i aksjeeierregisteret i stedet for en utenlandsk aksjeeier når aksjene er opptatt til handel på norsk regulert marked. Som utenlandsk aksjeeier regnes selskap registrert i utlandet, med mindre selskapets hovedkontor befinner seg her i riket, samt utenlandsk statsborger som ikke er bosatt her i riket. Kongen kan samtykke i forvalterregistrering av aksjer som tilhører utenlandske aksjeeiere også i andre tilfeller enn nevnt i første punktum. Et annet norsk verdipapirregister kan etter forskrift gitt av Kongen opprette et delregister som føres inn i ak-

sjeeierregisteret på vegne av aksjeeier. § 4-5 gjelder tilsvarende for delregisteret. *Selskapet kan vedtektsfeste at aksjene i selskapet ikke skal kunne forvalterregistreres.*

§ 4-10 femte ledd skal lyde:

(5) Kongen kan gi forskrift om forvalterregistrering, herunder om forvalterens plikt til å gi offentlig myndighet opplysning om eierforholdene til de aksjer som forvaltes, og plikt til å rapportere periodisk om eierforholdene til offentlig myndighet eller til andre.

X

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) skal § 6-46 tredje ledd lyde:

(3) Det gis fradrag etter annet ledd for selvstendig næringsdrivende, *frilansere* og deltakere som nevnt i § 10-40 for tilskudd til pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven § 2-3 annet ledd.

XI

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) skal § 2-3 annet ledd lyde:

(2) Et foretak som ikke omfattes av første ledd kan opprette pensjonsordning for selvstendig næringsdrivende, for personlig deltaker i deltakerlignet selskap eller for ansatt eier av aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Årlig innskudd til ordning som nevnt i foregående punktum kan ikke overstige 4 prosent av vedkommende persons samlede beregnede personinntekt fra næringsvirksomhet mellom 1 og 12 G eller lønn mellom 1 og 12 G. *Frilansere kan også opprette slik pensjonsordning, hvor årlig innskudd til ordningen ikke kan overstige 4 prosent av samlet beregnet personinntekt fra oppdragsvirksomhet mellom 1 og 12 G.* Dersom et foretak som nevnt i første punktum oppretter pensjonsordning, gjelder bestemmelsene i kapittel 4 om medlemskap for arbeidstakere og i kapittel 5 om innskudd for arbeidstakere tilsvarende så langt de passer.

XII

I lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-3 femte ledd siste punktum oppheves.

§ 6-3 nytt sjettede ledd skal lyde:

Forvalteren skal fastsette regler for når forvalteren skal anses for å ha fått melding om en rettsstiftelse etter § 7-5. Reglene skal godkjennes av Kredittilsynet.

§ 6-4 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tvangssalg av finansielle instrumenter registrert på forvalterkonti i de tilfeller der kontoen forvaltes av noen uten godkjenning etter § 6-3 første ledd, eller der forvalter ikke oppfyller sin plikt etter § 6-3 fjerde ledd.

Overskriften til kapittel 7 skal lyde:

Kapittel 7. Rettsvirkninger av registrering og notifikasjon

Ny § 7-5 skal lyde:

§ 7-5 Finansielle instrumenter innført i et verdipapirregister

Disposisjoner over finansielle instrumenter registrert på forvalterkonto i et verdipapirregister med tillatelse etter § 3-1 får rettsvirkninger etter §§ 7-1 og 7-2 når forvalteren får melding om disposisjonen. Rettsvirkninger etter §§ 7-1 og 7-2 inntreffer likevel bare når forvalter er godkjent etter § 6-3 første ledd.

XIII

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 6

Referat

1. (45) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i ekteskapsloven og straffeprosessloven mv. (tiltak for å forhindre tvangsekteskap mv.) (Besl. O. nr. 38 (2006-2007))
 2. lov om endring i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) (Besl. O. nr. 39 (2006-2007))
 - er sanksjonert under 18. januar 2007
2. (46) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i tvisteloven (endringer i straffeprosessloven og andre lover) (Besl. O. nr. 9 (2006-2007))
 2. lov om målenheter, måling og normaltid (Besl. O. nr. 37 (2006-2007))
 - er sanksjonert under 26. januar 2007

Samr.: Nr. 1 og 2 blir lagde ved protokollen

3. (47) Lov om endringer i bioteknologiloven (preimplantasjonsdiagnostikk og forskning på overtallige befruktede egg) (Ot.prp. nr. 26 (2006-2007))
Samr.: Blir send helse- og omsorgskomiteen
4. (48) Lov om endringar i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre mv.
5. (49) Lov om reindrift (reindriftsloven) (Ot.prp. nr. 25 (2006-2007))
Samr.: Blir send næringskomiteen
- (skjeringsdato, valkort o.a.) (Ot.prp. nr. 24 (2006-2007))
Samr.: Blir send kontroll- og konstitusjonskomiteen

Møtet slutt kl. 15.07.
